

Obe stranki poročata o zmagah na Vzhodu.

ZAVEZNIKI SO SE ZAČELI V DOBRUDŽI UMIKATI. — VROČA BORBA V DOBRUDŽI. — ČETRTI GRŠKI ARMADNI ZBOR SE NE BO UDELEŽIL VOJNE. — GRŠKI KRALJ IN ZAIMIS. — ODHOD IZ KAVALE. — BOJI OB REKI STRUMI. — SRBI SO NEKOLIKO NAPREDOVALI PRI JEZERU OSTROVO. — BOLGARI V SVOJIH NOVIH POSTOJANKAH. — ZRAČNI NAPAD.

Bukarešt, Rumunsko, 15. septembra. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

— Na severni in severozapadni fronti so se vršili manjši spopadi. Na južni fronti se vrše vroči boji v Dobrudži. Rusko-rumunske čete so bile prisiljene nekoliko umakniti se.

Pariz, Francija, 15. septembra. — Uradno se poročata: — Nad Sofijo so se pojavili štirje francoski zrakoplovi in metali bombe na mesto. Bombe so povzročile veliko škodo. Zrakoplovi so se nepoškodovani vrnili.

Bukarešt, Rumunsko, 15. septembra. — Vrhovno poveljstvo rumunske armade poročata:

— Pri Meagri v dolini reke Maroš smo zaplenili veliko municijsko skladišče. Našim četam se je posrečilo zasesti par pozicij pri Bogati in Olterni.

Na celi dobroski fronti divja vroča bitka.

Sovražnik zatrjuje, da so rumunski vojaki morili bolgaško civilno prebivalstvo. Ni nam treba skoraj omenjati, da so vse tozadevne vesti neutemeljene in neresnične. Nasprotno pa moramo zatrdati, da so Bolgari uganjali grozovitosti, s katerimi so se že v prvi in drugi balkanski vojni tako zelo proslavili.

Dunaj, Avstrija, 15. septembra. — Uradno poročilo vrhovnega poveljstva nemške armade se glasi:

— Sovražnik se je začel na več črtah umikati, posebno pa na črti Cazpun-Cara-Ormana. Boji se za nas prav ugodno razvijajo.

Amsterdam, Nizozemsko, 15. septembra. — Nemško časopisje poročata, da šteje četrti grški armadni zbor, ki bo dospel te dni v Nemčijo, nad 25.000 vojakov. Ti vojaki so toraj za zaveznike izgubljeni, v slučaju, da se bo dala Grška pregovoriti od Anglije in Francije.

Berlin, Nemčija, 15. septembra. — Razen vojakov četrtga grškega armadnega zbora, bodo odšle na Nemško tudi družine onih častnikov ki pripadajo temu zboru. — Nemška vlada je namreč prepričana, da bi zavezniki s temi družinami zelo slabo postopali, če bi ostale na Grškem.

London, Anglija, 15. septembra. — Bivši grški ministriški predsednik Zaimis je bil te dni v avdienci pri kralju. Kljub temu, da ga je kralj zelo prosil, ni hotel prevzeti sestava novega kabineta.

Atene, Grško, 15. septembra. — Bivšemu finančnemu ministru Dimitrakopulosu se ni posrečilo stvoriti novega kabineta. Pristaši Venizelosa pravijo, da zato ni imel uspeha, ker je mislil ustanoviti svojo stranko.

London, Anglija, 15. septembra. — Reuterjeva brzojavna agentura je dobila iz Aten sledeče poročilo:

— Angleško poslanstvo je sporočilo, da je angleško brodogradništvo stilo vse potrebno, da je spravilo vojake in civilno prebivalstvo iz Kavale na varno. Zavezniške bojne ladje so rešile vse vojaštvo in tudi precej vojnega materiala. Bolgari so zasedli vse utrdbe v bližini Kavale. Izvzeti sta samo dve, ki sta bili direktno izpostavljeni zavezniškemu obstreljevanju.

London, Anglija, 15. septembra. — Angleški zrakoplovi so obstreljevali večerj železniško progo, ki vodi proti Kavali. Povzročena škoda je velika.

Atene, Grško, 15. septembra. — Bolgari so nam prepustili mesto Kastorijo, ki leži jugozapadno od Florine. Obenem so zasedli višini pri Koribi, da bi s tem preprečili sovražniško prodiranje.

Pariz, Francija, 15. septembra. — Danes je bilo sledeče uradno razglašeno:

— Na fronti med Strumo in Doiranskim jezerom se vrši vroča artilerijska bitka. Najhujše je v okolici pogorja Veleš, kjer so Srbi koncentrirali svojo najmočnejšo artilerijo in z vso silo obstreljujejo sovražne postojanke.

Na levem bregu reke Vardar so Srbi napadli Bolgare, katerim so pomagale nemške čete. Bitka je trajala skoraj dva dni neprenehoma. Bolgari in Nemci so bili slednjič prisiljeni umakniti se.

Na desnem bregu reke Vardar so zavzeli Francozi sovražne strelne järke v dolžini enega kilometra.

Vzhodno od Črne Srbi neprestano prodirajo. Pri jezeru Ostrovo so si priborili več lepih uspehov.

Bitka, ki se je vršila pri Vetreniku, se je končala s popolno zmago srpskega orožja. Srbi so vjeli veliko bolgarskih vojakov in zaplenili precej vojnega materiala.

Berlin, Nemčija, 15. septembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade je izdalo sledeče uradno poročilo:

— Pri Moglenici smo odbili vse sovražniške napade.

Reševalci domovine.

Burna seja v ogrskem parlamentu. Izjava ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisze.

Budimpešta, Ogrsko, 14. sept. — V ogrski poslanski zbornici se je vršila zopet zelo burna seja, v kateri so napadali grofa Tiszo grof Apponyi, Štefan Rakowsky in drugi vodje opozicije.

Grof Tisza je izjavil, da je napravil veliko napako, ker je predlagal avstrijskemu zunanjemu ministru, da naj se zaeno s poslanecem Rakowskyjem posvetuje o situaciji. — Tisza je nadalje označil vodje opozicije z besedo "zastupjalci vodnjakov".

Grof Apponyi je rekel v svojem govoru, da se mora tri stvari najprej rešiti. — Te tri stvari so: izvedljiva politika, vojski položaj in vprašanje glede živil.

Nadalje je rekel, da je popolnoma zadovoljen s sedanjim vodstvom na vzhodni fronti.

Ljudstvo, ki je bilo prej zelo razburjeno, se je zadnji čas precej pomirilo. V slučaju, da so zavezniki napravili kako napako, so vedno zagotovili, da se napaka ne bo več ponovila. — Takega zagotovila bi potrebovalo prebivalstvo tudi od avstrijsko-ogrške vlade, toda dozdaj ga ni še nikdar dobilo.

Po njegovem mnenju bi moral napeti ministriški predsednik vse sile, da bi dobil te koncesije.

Ministriški predsednik je proti temu odločno protestiral. Ker ni mogel drugače napraviti reda v zbornici je določil kratko pavzo.

Zatem je govoril opozicijski voditelj grof Rakowsky. Rekel je, da je zunanji minister veliko zakrivil, kar bo v prvi vrsti Ogrski v škodo.

Višek se je je tvorilo naznanilo grofa Bele Sereny, ki je izjavil, da se popolnoma strinja z odlokom opozicijske stranke ter da izstopa iz stranke vladnih pristaev.

Nemška cesarica bo šla na fronto.

London, Anglija, 15. septembra. Iz Amsterdama se poročata, da bo šla nemška cesarica Avgusta Viktorija na vzhodno fronto, kjer bo obiskala vojne zakope.

Pozor pošiljatelj denarja!

Vlad negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VSELE VOJNE IZPLAČAJU MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati smorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljko toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v svesi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Gene:

K	\$	K	\$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Ker so zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dajemo na napad ponašati par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, so pri nas cene morda že nekoliko spremenile.

FRANK SAKSER, 98 Cortlandt St., New York, N. Y.

Angleška blokada.

Anglija bo postrila svojo blokada napram nevtralnimi državam. — Ame-rika bo gotovo prizadeta.

Neka zakasnjena brzojavka naznanja, da je angleška vlada ukrenila nadaljne korake napram trgovini med nevtralnimi državami. — Lord Cecil je glede tega pojasnil, da se tičejo novi ukrepi samo nekkih gotovih predmetov.

London, Anglija, 14. septembra. Angleška vlada ni hotela dati Nizozemskemu trustu dovoljenje, da bi lahko dobival nadaljne pošiljave ameriškega blaga, istotako tudi ni hotela dati zagotovilnih pism, da bo ameriško blago prišlo srečno v Skandinavijo.

Nevtralni diplomati so mnenja, da je Anglija to storila raditega, ker ima prvič v rokah to moč, da lahko stori kaj takega, drugič pa tudi zato, ker ima prevelike stroške in sitnosti s pregledovanjem vsakega nevtralnega parnika, katerega mora vzeti v Kirkwall, da se prepriča, če ni gori kak kontribant.

London, Anglija, 15. septembra. Lord Robert Cecil, blokadni minister, je danes pojasnil zadnje ukrepe angleške vlade glede poostrenja blokade. Izjavil je, da imajo ti ukrepi le namen preprečiti pošiljanje nekkih gotovih predmetov. Anglija je namreč prepovedala uvajati tako blago v nevtralne države, katerega se je letos že več importiralo, kot je bilo to v navadi prejšnjega leta.

Lord Cecil je rekel, da je neka nevtralna država, ki je prej vsako leto importirala 18.000 ton kave, letos v sedmih mesecih že importirala 50.000 ton, vsled česar Anglija smatra za možnost, da te kave ne porabi nevtralna država sama, temveč jo mora popolnoma gotovo pošiljati naprej, namreč v Nemčijo.

Washington, D. C. 15. sept. — Vlada Združenih držav bo glede novih angleških blokadnih naredb nastopila proti angleški vladi. Kaj se bo ukrenilo ni znano.

Znano pa je, da odkar je bil odgoden kongres, državni tajnik Lansing večino svojega časa posveča angleškim zadevam, namreč kar se tiče pošte in trgovine.

Nova laška ofenziva.

Lahi so pričeli baje z ofenzivo proti Trstu. — Navdušenje v Italiji. Kaj pravi dunajsko poročilo?

Rim, Italija, 15. septembra. — Prišlo se je z novo ofenzivo na soški fronti, katere cilj je — Trst.

Italijanske čete so pričele s to ofenzivo že pred štirimi dnevi, toda položaj je dozdaj še ne izpremenjen, kajti Avstriji so napeli vse sile, da so odbijali laške napade, ki se jih je vpiriziralo od Gorice do Jadranskega morja.

V večjih mestih Italije so se vršile nocej velikanske manifestacije, narod je prepeval narodne himne, češ, zdaj bomo dobili še Trst.

Uradno naznanilo italijanskega vojnega urada se glasi, da so imele laške čete na tirolski fronti nekoliko uspeha. Laški vojaki so baje tudi vjeli 2177 avstrijskih navadnih vojakov in 71 častnikov.

Dunaj, Avstrija, 15. septembra. Dunajski vojni urad je imel danes sledeče naznaniti glede bojev na italijanski fronti:

"Italijani so pričeli z novo ofenzivo. Dozdaj so bila njihova prizadevanja na Krasu popolnoma zastojna.

Včeraj je bila artilerija zelo aktivna, tudi z minami ni sovražnik štedil. Italijani so popoldne vpirizirali hud napad na fronte med Vipavico in morjem.

Kljub temu, da je sovražnik nekoliko uspel, se vseno lahko pravi, da se jim je ta napad ponesrečil.

Na tirolski fronti je tako kot je bilo dozdaj.

Stavka iz simpatije.

80.000 umijskih delavcev bo zastav. — 800.000 delavcev bo pa kare bojkotiralo.

Unije so se odločile, da bodo v teku par dni pozvale 80.000 delavcev, katerih delo je potrebno da obratujejo newyorské železnice, na stavko iz simpatije do stankujočih železničarjev, ki se potegujejo za unijo in priboljšanje plač, katerim je družba napovedala neizprosno boj.

Pri večerajšnji seji Centralne združene unije je bila sprejeta resolucija, v kateri je navedeno, da bodo ti delavci zastavkali ne kasneje kot v ponedeljek.

Dalje se je pa v isti resoluciji tudi sklenilo, da se bo vse umijske delavce v New Yorku, katerih število je 800.000, pozvalo, da se ne vozijo z nobeno karo ali železnico, na kateri je stavka, na kateri delajo stankujoči, temveč jih enostavno bojkotirajo.

Med prvimi bodo zastavkali prevažalci pristaniških vlačilnih čolnov; vsled te stavke ne bo moglo mesto dobiti premoga, česar posledica bo, da ne bodo mogle elektrane obratovati.

Tekom večerajšnjega dne se je prigodilo zelo veliko nesreč na železnicah, kjer vozijo stankokazi. V teh nesrečah je bila ena oseba mrtva, 34 je bilo pa lahko oziroma težko ranjenih.

Tekom stavke so bile na železnicah s skebi ubite štiri osebe, nad sto je bilo pa ranjenih.

Kajzer bo otvoril Reichstag.

London, Anglija, 15. septembra. Iz Ženeve se poročata, da je došlo iz Nemčije neuradno poročilo, da bo am nemški cesar otvoril zasedanje Reichstaga, dne 28. septembra.

Danski parnik potopljen.

London, Anglija, 15. septembra. Danski parnik "Hans Tavsens", 1709 ton, je bil potopljen. Moštvo je pristalo v Saint v Malo, Normandija.

Norveški parnik potopljen.

London, Anglija, 15. septembra. Kot poročata Lloyd je bil potopljen norveški parnik "Ethel". Kako je s moštvom ni znano.

Boji v Mezopotamiji.

Berlin, Nemčija, 15. septembra. Turški vojni urad poročata, da so turške čete zavrnile več angleških napadov in jim povzročile nad dva isoč mož izgub.

Belgijski parnik se je potopil.

London, Anglija, 15. septembra. Potopil se je belgijski parnik "Marcel".

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZIZNEM BRZOJAVI.

Cena kronam je ista kot pri nadejnih pošiljkih; le za naslov se acuna 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okrogle svote, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10.000.

Brezizne pošiljke grede vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodi se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se upravijo napake pri breziznem brzojavu; denarja se ne more izkubiti, pač se je mogoča nakazniti, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošlje naj se po breziznem brzojavu.

Denar za brezizne brzojavke pošiljate po poštne Money Orderu ali pa gotov denar v priporočenem pismu, ne pa potom privatnih čekov.

FRANK SAKSER,

98 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nemške čete se ne morejo zoperstavljeti na Zahodu.

ANGLEŽI SO ZAVZELI TRI VASI, VEČ MILJ DOLGO VRSTO ZAKOPOV TER VJELI 2.300 NEMŠKIH VOJAKOV. — COMBLES JE V NEVARNOSTI, DA PADE VSAK ČAS. — TRDNJAVO OBSTRELJUJEJO ŽE OD TREH STRANI. — NOV VOJNI STROJ. — TUDI FRANCOZI SO IMELI NEKAJ USPEHOV. — LORD BROOKE RANJEN. — NEMCI PRAVIJO, DA SO ZAVEZNIŠKE NAPADE ODBILI.

London, Anglija, 15. septembra. — Tekom današnjega dne so angleške čete pometale na sommeskem bojišču. Zavzele so tri vasi, skoro cela dva gozda in vse nemške zakope na šest milj dolgi fronti. To je največji in najvažnejši uspeh, katerega so Angleži imeli, odkar se je 1. julija pričela velika bitka ob Sommi.

Nemška tretja črta je načeta in višine, s katerimi so se Nemci toliko časa tako uspešno zoperstavljali, so zdaj v angleških rokah.

Angleži so zavzeli vas Flers, ki se nahaja komaj štiri milje od Bapaume, cilj angleške ofenzive na zahodu. Dalje so zavzeli vasi Martinpuich in Couelette, cel Foureaux gozd, kakor tudi velik del Bouleaux gozda.

Poleg tega so pa cel dan obstreljevali nemške pozicije od Comblesa pa do ceste, ki vodi iz Pozieresu v Bapaume.

Vjeli so veliko število nemških vojakov, mnogo se jih je prostovoljno udalo, ko so sprevideli, da bi se bilo brezsmisleno ustavljeni. Do večera je bilo naznanjeno, da je bilo do tedaj naštetih 2.300 vjetnikov, med njimi tudi petinšesdeset častnikov.

Angleški uspehi je bil vsekakor nekaj nenavadnega, in to iz več razlogov, toda glavni je, da so Haigove čete vprvič rabile neke nove vrste oborožene avtomobile. To so veliki vozovi, okoliinokoli obdani z močnim jeklom, ki se čisto približajo sovražnim zakopom in vsipajo gori ogenj.

Tudi angleški zrakoplovi so bili zelo podjetni. Letali so skoro nad glavami nemških vojakov, ne oziraje se na nemške strele, ter pošiljali ogenj iz svojih strojnih pušk na artilerijo, kakor tudi na infanterijo.

Predno so Angleži vpirizirali veliki napad, so naprej z vso silo obstreljevali nemške postojanke. Časnikarski poročevalci poročajo, da je bilo to najhujše obstreljevanje, kar jih je bilo na Sommi.

Boja so se vdeležile angleške, škotske in irske čete. Najprej so zavzele pol milje nemških zakopov jugovzhodno od Thiepvala, katere so smatrali Nemci za "Wunderwerk", češ, da je ta del njihove fronte nepremagljiv in nezavzet. Ta "Wunderwerk" je branila močna nemška armada, toda angleški premoči se ni mogla ustavljeti.

Vse zavzete pozicije se je pričelo takoj utrjevati. Da se je moglo to zgoditi, se je treba v prvi vrsti zahvaliti oboroženim avtomobilom, ki so medčasno vozili ob sovražnih zakopih in sipali nanje ogenj, medtem pa tudi artilerija ni prenehala s pošiljanjem groznega ognja.

Nemška trdnjava Combles je vedno v večji nevarnosti, da bo padla v roke zaveznikom. Tudi v bližini Comblesa so imeli Angleži velike uspehe; še večje pa Francozi, ko so zavzeli nekoliko od Priez farne 500 metrov dolgo vrsto nemških zakopov.

Angleški in francoski topovi pošiljajo zdaj ogenj od treh strani na Combles.

Zdaj imajo angleške čete, kakor tudi francoske odprtih več strani, proti katerim lahko vpirizarjajo svoje napade, ne da bi se jim bilo treba bati poraza. Da bodo zavezniki v naslednjih dneh napadali na petnajst ali dvajset milj dolgi fronti in imeli uspehe, ni samo mogoče, temveč je že skoraj gotovo.

Pariz, Francija, 15. septembra. — Francosko časopisje je izkazalo veliko čast generalu Nivelle-u, ki je dozdaj branil Verdun pred kronprincevo armado. Imenuje ga se rešilca Verduna. General Nivelle je bil odlikovan z znamenjem častne legije.

Berlin, Nemčija, 15. septembra. — Nemško uradno poročilo glede bojev na zahodnem bojišču se glasi, da so nemške čete odbile zavezniške napade. Glasi se:

Armadna skupina princa Ruperta: Artilerijski boji se nadaljujejo v isti meri kot dozdaj. Angleži so poskušali blizu Thiepvala napadati naše postojanke, toda smo jim to preprečili z artilerijo.

Tudi Francozom so se vsi napadi temeljito ponesrečili. Naši zrakoplovi so imeli velike uspehe. Poročnik Wingens je spravil na tla dva sovražna zrakoplova. (Uradno poročilo od 10. septembra se je glasilo, da je poročnik Boelke že dvaindvajseti zrakoplov spravil na tla).

Armadna skupina prestolonaslednika Viljema: Na verdunski fronti je položaj docela neizpremenjen, kljub temu, da so Francozi poskušali s svojimi napadi doseči kak uspeh. Vse napade so naše čete zavrnile.

London, Anglija, 15. septembra. — Brigadni general lord Brooke je bil ranjen v Franciji. On je najstarejši sin Earla Warwicka. Lord Broke je bil prideljen poveljstvu v Franciji v kampanji 1914 — 15.

GLAS NARODA

(Slovenian Daily.) Owned and Published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation) FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Table with 2 columns: Subscription rates for various durations (Za celo leto, Za pol leta, Za mesec, Za teden) and advertising rates.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izveniš nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People") issued every day except Sunday and Holidays. Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebni se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovito pošilja po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bilvalitve naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York City. Telefon 4687 Cortlandt.

Čudna bolezen

Železniški interesi so zelo jeze, ker so delavci napram njih tako odločno nastopili.

Pravijo, da bi radi dobili zboljšanje plač in da so hoteli to s tem doseči, da so zahtevali osemurni delavnik.

Dokazujejo, da so železničarji najbolj plačani delavci v Združenih državah ter da si vsled tega niso upali staviti direktnih zahtev, ampak so poskušali po ovinkih izvojevati svoj cilj.

To nesramno in obenem smešno trditve se lahko takoj ovrže, če se pomisli, da bi moralo biti čezurno delo enkrat in pol boljše plačano.

Ravno s tem, da so zahtevali delavci tako visoko plačo, so hoteli prepričati, da bi se delalo čez uro. Ni treba povdarjati, da so kapitalisti označili to zahtevo kot nesramno.

Delavci so nameravali prisiliti železniške družbe, da bi se strogo držale osemurnega dela ter da bi le v najnujnejši potrebi naročile delati čez čas.

Iz tega je torej jasno razvidno, da delavcem ne gre za višjo plačo, pač pa le za krajši delavni čas.

Umevno je, da te zadnje stvari nikdo bolj ne potrebuje kot uslužbeni železnice.

Nek tujaknjni magazin si prizadeva označiti delavsko zahtevo kot izsiljevanje.

V magazinu je rečeno, da je v Združenih državah več železniških uslužbencev kot pa duhovnikov, učiteljev in uradnikov Civil Service.

Tudi če bi bile te številke resnične, bi to še ne bil noben dokaz, da so železniški uslužbeni previsoko plačani.

Najlepše je pa, ker pravijo nekateri, da so železniške družbe na robu propada in da bodo morale napovedati bankrot.

Pravijo, da so imele družbe koncem fiskalnega leta 1914 osemimilijon dolarjev več dobička kot pred sedmimi leti in pri tem povdarjajo, da so morali založiti v teh sedmih letih 4500 milijonov kapitala.

Človek bi skoraj ne mogel vrjeti, s kakimi sredstvi varajo kapitalisti prebivalstvo.

H. Elliott pravi, da je to na zdravje stanje nekaka bolezen, od katere je v deželi vsak indirektno prizadet.

Da, bolezen je, še celo velika bolezen in ime ji je vodenica.

To je izvodnenost akcij, ki je dosegla svoj višek.

Če se izda za stvar, ki je vredna 100 milijonov, za dva, tri ali štiri milijone akcij, morajo biti tudi obresti v tem razmerju.

Senator Norris iz Nebraske je rekel 5. avgusta: Izvodenle akcije so največje zlo železnice. Veliko jih mora plačevati obresti in dividende, ki dvakrat do petkrat presega svojo pravo vrednost.

Pred tremi leti so ustanovili komisijo, ki bi imela nalogo preiskovati izvodnenost teh akcij.

Komisija ima za preiskavo deset let časa. V tej dobi se ji bi gotovo posrečilo dognati, kaj ima resnično vrednost in kaj ne.

Nova grozota vojne: Turški sultan je zložil pesem na čast svoje mu bažibozuku Enver beju...

Upanje Nemcev na končno zmago se je za sto odstotkov zvečalo. Nemška cesarica je odpotovala na vzhodno fronto. Česar nista dosegla cesar in Hindenburg, bo poskušala doseči ona.

Nek nemški polkovnik je izračunal, da bodo Francozi šele v stotomih letih osvojili ono ozemlje, katerega so jim odvzeli Nemci v bitki ob Somme. Če se je kaj za nesti na take račune, bodo Lahii najkasneje v dvesto letih v Ljubljani.

Največja nosova na svetu imata bolgarski kralj in nemški prestolonaslednik. Prvemu ga je vstvarila narava, drugemu pa verderska kampanja.

Avstrijski cesar ni dal že dolgo časa nobenega glasu od sebe. Pravijo, da se hoče v tihi molitvi pobotati z Bogom. Če mu bo odpustil zločine, potem se v resnici izplača grešiti.

Dopisi.

Manville, N. J. — Ker se še ni nihče oglasil iz te nove naselbine, si štejem skoro v dolžnost, da naznanim našim rojakom, kako je tukaj. Slovencev oziroma Slovenk nas je vseh skupaj deset, nekaj je bratov Hrvatov, drugi so pa sami Poljaki in Rusi, pa tudi Italijanov ne manjka. Delo je še precej dobro in delavcev vedno manjka; plača je od \$2.50 do do \$4; ženske zaslužijo od \$1.50 do \$2. Dela se največ papir za strehe in je 7 tovarn. Ena je pa od "tajzov" (?), tam se zaslužijo od \$6 do \$8. Delavni čas je 10 ur na dan. Zatoraj, rojaki, ako bi vas veselilo sem priti, pa pridite, tu je zares dobro za moške in ženske. Kraj je zelo prijazen, sama ravnina, kamor se ozreš. V bližini pol ure so mesta Somerville, Bound Brook in druga in za 90 centov smo že v New Yorku. Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki. Leopoldina Zavnik.

Detroit, Mich. — Ko sem iskal boljšega dobička po širni Ameriki, sem prišel v Collinwood, Ohio. Imel sem se izvrstno, posebno se mi je pa dopadlo v hotelu "Gilbeart", kjer sta me rojak Anton Seršen in njegova soproga izvrstno postregla, zagledal njuno hišo topla priporočam. Kar se tiče naselbine, se mi jako dopade, govorica je slovenska, na vsakem vogalu se sliši našo besedo. Skoro bi rekel, da ni veliko razločka od Ljubljane. Delavske razmere menda tudi niso preslabe. Veselic se ne manjka in kar je glavno, da se tudi slovenskih evtek ne manjka; velik razloček je v tem oziru v Michiganu. Drugkrat kaj več iz te naselbine. Pozdrav vsem rojakom, posebno pa onim v Clevelandu. Frank Strmšek, E. 70 H. P., Buena Vista, Mich.

Pueblo, Colo. — Društvo "Zapadna Zvezda" (poprej "Mladi Slovenci"), ki pripada Slovanski Zapadni Zvezi v Denverju, si je nabavilo prav krasno zastavo; kaj lahko so ponosni člani oziroma članice nanjo. Danes, kó. sept., so jo v slovenski cerkvi blagoslovili. Povabljenih je bilo dosti tujaknjnih slovenskih in hrvatskih ter dalmatinskih društev k paradi. Parada se je nadvse sijajno obnesla, na čelu ij je bila slovenska godba g. Jermana. Društvo "Zap. Zvezda" je bilo zares lepo oblečeno, vsi so bili belo oblečeni, tako dekleta kakor fantje. Po blagoslovljenju zastave go korakala društva v sv. Jožefa dvorano, kjer je bil ples in druga zabava. V dvorani je nastopilo pet govornikov. G. Frank Henigsmann kot "Z. Z." je pozdravil društva in občinstvo; njegov lep govor je dobil pri občinstvu veliko odobravanja. Potem je preprostil besedo tajniku "Z. Z." g. Robertu Robleku; ta je s prav lepimi besedami razložil, kakšen namen ima dr. "Z. Z.", kako se je moralo boriti od kraja itd. Tretji govornik je nastopil g. John Gerz, kateri je dal prav lepih naukov "Z. Zvezdi"; najbolj me je pa veselilo, da se je tako živo potegoval za slo-

venske reveže v starem kraju. Zares, pred g. Germom klobuk raz glave! Veliko je pripomogel, da društvo tako napreduje, prejšnji list "Slovenski Narod", ki je izhajal tukaj v Puebli; pa tudi sam g. E. Mensinger je veliko pripomogel, za kar mu vsa čast. Potem sta še govorila g. Badovinae in g. Thomas, katerih beseda je bila na pravem mestu. Govornikom je občinstvo navdušeno aplavdiralo za njihove lepe besede. Bilo jih je si eer tudi par takih, ki pravijo, da je bil g. Badovinae preveč protiavrstrijski. Seveda, vsem se ne more ustreti! Pa pojdimo nekoliko nazaj. Ko je g. Germ omenil, da se najbolj zanimata za slovenske reveže v starem kraju lista Glas Naroda in Glasilo K. S. K. J., sem slišal v ozadju, da je Glas Naroda izdajalec slovenskega naroda. Misli sem si: o ti ubogi nespartem, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

nik ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

V Scrantou je policija aretirala 320 delavcev.

Policija je na konjih vdrla v dvorano in aretirala 320 delavcev od I. W. W. organizacije.

Scranton, Pa., 14. septembra. — Dvajset državnih policajev, ali kot jim pravijo zdaj delavci, dvajset "kozakov", je s silo vdrla v Schwartzovo dvorano, kjer so aretirali 320 premogarjev, češ, da so člani organizacije "Ind. Workers of the World". S temi državnimi "kozaki" je bilo tudi okoli 60 oboroženih mečakarjev, ki jih je najel šerif Benjamin Phillips iz Lackawanna countyja.

Policija je s silo odstartarila vrata in s konji navahala na mirne delavce, ki so sedeli v dvorani pri seji. Nekaj so jih oobili na tla, več jih je dobilo udarce na glavo ali na ramo, ako so se poskušali premakniti s svojih prostorov.

Ako je pa kdo poskušal zapustiti dvorano, je zagledal pred nosom revolver.

V Scrantou je podružnica I. W. W., ki je sestavljena iz članov, ki so premogarji oziroma kaki drugi delavci v Jermin Colliers, nekem najhmem kraju blizu Scrantona. Rudarji so že več tednov na stavbi; zahtevajo osemurni delav-

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol Evrope. Lahko sem spoznal, kateri narod ima večje pravice, kateri so bolj izobraženi itd. Smelo lahko trdim, da slovenskega in češkega delavca noben ne prekosi; saj lahko vidimo zdaj v vojni. Zatoraj ga tudi zdaj ne smemo pozabiti! Zatoraj apeliraj na vse rojake: Bodite složni, kajti v slogi je moč! Podpirajmo naše naše ljubljene uboge Slovence v starem kraju!! — Društvo "Zapadni Zvezdi" kličem: Le tako naprej kakor danes in bodite zvesti svoji zastavi! Želim vam veliko napredka! Tudi gospodom govornikom se najtopleje zahvaljujem, ker sem imel čast jih poslušati in moja želja je, da bi jih zopet kmalu slišal. Pozdrav vsem Slovencev! — Stajerski Slovencev.

ter nekoliko višje plače za one delavce, ki morajo svoja življenja izpostavljati veliki nevarnosti v najbolj opasnih delih premogorovov. Izračunalo se je, da sta bila v jamah ubita vsak dan povprečno dva moža, vled česar so zahtevali delavci od "baronov", da jim dajo višje plače, ako hočejo, da bodo izpostavljali svoja življenja večni nevarnosti globoko pod zemljo. Kapitalisti so njihove zahteve enostavno zavrnili. Delavci so sklenili stavkati in so sprejeli še neko resolucijo, v kateri je bilo izjavljeno, da bodo zastavkali iz simpatije do ubogih tovaršev, ki so zaprti v Minnesoti.

Državna policija in šerifovi pomagati so tekom stavke za vsako najmanjšo stvar aretirali vsakega štrajkarja in ga vtaknili v ječo. Ko so policiji gonili jetnike iz ječe, da moreš kaj takega govoriti, ko se sam pokažeš s svojim govorjenjem, kako nasproten si slovenskemu narodu! Kdor nič ne da v ta blagi namen, naj bo vsaj tiho, ker nobenega se ne bo sililo. Ali reči moram, da čim meni gre dobro, zakaj ne bi dal tistem revežem nekaj centov, ki tako trpe, ki so vse dali, kar so imeli. Dobro bi bilo, če bi takšni avstrijsko-turški patriotje vzeli v roke dva nemška časopisa Velkszeitung in Echo — prvi izhaja v New Yorku in drugi v Clevelandu — kako se onadva zgražata čez svojo domovino Nemčijo! Jaz nimam nič zoper nemški narod, ampak vlada za druge narode je kruta in nepravična. Mislim, da je s tem dosti povedano. Pomislite, rojaki, kakšne razmere bodo na Slovenskem po vojni! Zdaj jim še vlada nekaj pomaga, ali potem ne več. Zatoraj bo vsak cent dobrodošel, vsaj nekaj bede odvrtni. Dinar, kateri se bo nabral za reveže, se bo tako dolgo tukaj držal, da bomo sigurni, da pride med prave reveže na Slovenskem. Jaz, ki nisem noben patriot, sem daroval deset dolarjev za Rdeči križ v Avstriji, zato, ker sem imel usmiljenje za ljudini. Navada je že taka: kdor nič ne da, ta največ govori. Zdaj pa, ko se v taki blagi namen pobira za naše uboge Slovence v starem kraju, naj ima vsak nekaj sreča in naj pomaga po svoji moči. Če bi mi Slovenci bili v slogi, bi bili mi več zdaj kot pa smo, kajti Slovence je bistro glave, se hitro nauči, kar je pri drugem narodu bolj težko. Jaz vem to iz svoje lastne izkušnje, ker sem prihodil skoraj pol

Jugoslovanska Katol. Jednota
Zakopirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on East 57, Wood dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Logan, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Knjupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE EUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŠIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

FOROŽNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 23th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

FOMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. K. Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st. od društva Slovencev, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarni pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri lozbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo ostralo.
Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Nemci na sommeskem bojišču hrepenijo po miru.

Angleži so našli v zavzetih nemških zakopih pisma, ki kažejo, da ni pri nemških četah več navdušenja.

Z angleško armado na sommeskem bojišču, 13. septembra. — Poročilo londonski "Daily Chronicle", London, 14. septembra. — Teško je konstatirati, ako je angleški artiljerijski ognuž je imel svoj uspeh nad Nemci, namreč, da jim je vzel zaupanje v njihove vojne stroje in vojaško organizacijo.

Nekateri častniki, ki so bili v zadnjih bojih vjeti, imajo navidez še vedno isto zaupanje in isti ponos kot ga je bilo vedno opaziti pri njihovih sovražnikih. Videli so, kako in v koliki meri so padale nemške vrste, toda vseeno še pravijo: "Vi nas ne boste porazili. — Nas ne more premagati."

Pesimisti.

Včasih se zberemo skupaj pesni misti in pričetno razpravljeni, če je ali ne ni mogoče, da imajo Nemci za seboj brezštevne rezerve, v katerih imajo še svoje moč, svoje zaupanje, s katerimi si bodo še lahko celili svoje rane. Nekateri med nami včasih izrazijo mnenje, da naši uspehi niso usidni, temveč so le lokalnega pomena; pravijo, da ima nemška vojska "masinerija" še isto moč.

Zdravilo za pesimizem.

Zdravilo za ta pesimizem je najti v nemških pismih, ki so jih angleški vojniki ravnokar našli v nemških zakopih kakor tudi pri nemških vojnikih, ki so jih vjeli. Iz pisma je gotovo najbolj lahko zvedeti resnico, kajti pišejo jih navadni ljudje, pišejo jih ljudem, katerim hočejo povedati resnico, katerim hočejo opisati svoj položaj in težkoče. V teh pismih se jasno čita, da hočejo imeti očetje, katerih sinovi so že našli konec v tem prelivanju krvi, katerih redki tovarishi so videli že vse gorje. Ti vojniki v nemških zakopih hočejo miru; nočejo več prelivanja krvi in smrti.

Pettisov vdov.

"Zdaj ima Offenbach 5000 vdov, poleg tega je na padlo tudi veliko neoženjenih mož."

Očala kompanija izumrla.

"Naša kompanija je izgubila vse častnike, kakor tudi malone vse moške. Zdaj smo prideleni drugi kompaniji. Toda tako ni bilo se-

mo pri nas; tako je skoro pri vsaki kompaniji na sommeski fronti. Boga prosim, da bi dobil toliko zaželjeno hrano, da bi bil poslan domov."

Socialisti.

V nekem pismu, ki ga je dobil vojak od doma, je čitati, da je prišlo do izgradov v Hamburgu, da hrepeni nemški narod po miru in da noče več vojne, ki ni drugega kot izrodek diplomatskih in dinastijskih težev. Socialisti dobivajo baje veliko moč po celi Nemčiji. — Sledече pismo je pisala gotovo roka kakega izobraženega Nemca: "Vprašam se, kako je kaj z mirovnim gibanjem. Nemogoče mi je na to vprašanje dati kak definitiven odgovor, le toliko naj v tem oziru omenim, da nameravajo predložiti socialisti kanclerju neko mirovno spomenico, pod katero bodo podpisani vsi državljani, ki zahtevajo mir prejkomogoče, ne da bi se s to vojno osvojitvo kaj tuje zemlje."

"Rad bi imel, da bi mogel upati, da bo že enkrat konec tega klanja, toda žal, odločilni se obnašajo kot jim ne bi bilo nič za mir. To ni samo pri nas, temveč povsod, v vseh deželah; in ti imajo moč, kajti med narodni kapitalisti ne morejo delati nikdar boljše kupčije kot jo delajo zdaj; in izgleda, da njihove mošnje še niso polne. "Hudo smo prizadeti."

Vojno posvetovanje.

Iz Berlina se poroča, da se je pri konferenci centralnih držav v Nemčiji sklenilo, da se bo "veliki zavezniški ofenzivi" stopilo nasproti z "veliko defenzivno centralnih držav", ki se bo ob pripravnem času spremenila v ofenzivno.

Veliko vojno posvetovanje se je vršilo v glavnem stanu nemškega kanclerja; namen tega posvetovanja je bil vsekakor združiti moči vseh nemških zaveznikov v eno samo silo. Od pričetka vojne so centralne sile vršile svoje operacije proti veliki premoči s popolno sloznostjo.

Dalje pravi poročila iz Berlina, da je z ozirom na to, da so centralne države celo dozdale, ki niso delale kot ena sila, mogle kljubovati vsem sovražnikom, še veliko bolj upati na končno zmago, kajti odzdati naprej bodo delovale skupaj.

Poroča se, da je prišlo na posvetovanje veliko dobrih poročil z vseh front. Avstro-ogrski polkovniki so poslali poročila, da je ruska ofenziva pri Haliču vstavljena. Dozvalo se je tudi, da se bolgarsko-nemško prodiranje v Rumunijo nadaljuje, dalje pa tudi, da se Bolgari uspešno zoperstavljajo Srbom in zavezniškim solunski fronti.

Iz Londona se poroča, da so zastopniki zavezniškega častopisja,

ki se nahajajo v Nizozemski in Švici, napeli vse moči, da bi dobili kake podrobnosti o tej konferenci.

Zastopnik "Exchange Telegrapha" poroča iz Amsterdama, da bo nemški kancler Bethmann-Hollweg tozadevno razpravljal v Reichstagu, ko se bo sešel 28. septembra.

Ford.

John Reed v "Metropolitan". (Konec.)

Ford ne sprejme v delo nikogar, ki ni bil vsaj šest mesecev prej v Detroitu. To pa radi tega, ker noče Ford, da bi vsi delavci kar naenkrat zapustili svoja dela v drugih mestih in tekli k njemu po delo.

Delavce mora pri njem šest mesecev delati, da je opravičen do deleža pri dobičku. Med tem časom ga pa obiščejo uradniki iz obrazevalnega departamenta, ki mu razložijo Fordov sistem. Ako je kak slučaj, da delavec ne živi, radi kakih družinskih razmer, s svojo ženo in otroci, poskušajo ti uradniki na vse načine, da jih spravijo zopet skupaj. Izobrazevalni departament mu da tudi nasvet, kam se naj nastani: to pa radi tega, da se ne nastanijo v kake nezdružive delovne mesta. Daje mu dajo tudi navodila, kako se ima ravnati, da bo zdrav on in njegova družina, ako jo ima. Delavec se na nekak način skoro prisili, da hrani denar v bankah; ko ima pa kaj več denarja, se ga nagovarja, da bi si sezidal lastno hišo.

Ako se dogodi, da kakega moža ti uradniki spreobrnejo, ga za nekaj časa pustijo, toda potem ga zopet obiščejo, in ako najdajo pri njem, da se je mogoče kaj zadržati ali karkoli že, ga zopet obiskujejo in ga poskušajo spraviti na pravo pot.

Ako se delavec spozna za nepopolnsljivega pijanca, pretepača, ali pa, da z ženo in otroci grdo postopa, se mu odvzame delež pri dobičku. Ako pride kdo k delu pijan, je kaznovan z globo \$10, katero dobi kaka revna družina. Ako ne ve dostični delavec zanjo, jo pa izobrazevalni departament pošle. Ako se ponavlja, da pride delavec še večkrat opit na delo, se mu en mesec nič ne plača, toda, ako so potem poboljša, dobi tudi zaostalo plačo. Odslovi se pa nobenega delavca, dokler se ga ne zaslika pred vodstvom izobrazevalnega departamenta in dokler ne napravi Ford svoj O. K.

Vsak tujorodec (v Fordovih tovarnah je 53 različnih narodnosti zastopanih), ako ni zmoežen angleščine, mora zahajati v Fordovo angleško šolo, v kateri poučujejo prostovoljni učitelji po delavnih urah. Fordova šola je tako popolna in temeljita, da je vlada Združenih držav imenovala zveznega sodnika, ki stanuje blizu Fordovih naprav, katerega dolžnost je izdati diplome Fordovim "dijakom", ko naredijo izkušnje za državljanstvo.

Ko sem s Fordom govoril o tej šoli, sem rabil besedo "prosto", na katero je on pripomnil: "Tukaj ni ničesar prostega. Sploh nikjer ni stvari, ki bi bila prosta. Ako bi bilo kje kaj prostega, ne bi solnce sijalo in voda ne bi tekla. Izobrazevalni departament je del plače, katero dobivajo delavci." Fordovi delavci so popolnoma prosti, kar se tiče njihovih socialnih, političnih in verskih nazorov.

Odkar je prišel v veljavo Fordov načrt za razdeljevanje dobičkov, ni še nobena unija poskušala organizirati Fordove delavce; in niti enkrat se ni dogodilo, da bi se kak unijski delavec pritožil pri uniji radi kakih nepravilnosti v Fordovih tovarnah.

Detroit American Federation of Labor se celo popolnoma strinja s Fordovim postopanjem napram delavcem. Pri neki seji izvrševalnega odbora te delavske federacije je nek uradnik rekel, da je Fordov sistem naravnost "koristen za človeštvo, kljub temu, da se v nekaterih slučajih postopa z delavci kot z otroci. Nek uradnik delavske unije je celo član izobrazevalnega departamenta.

Fordovi delavci, ki so deležni dobičkov, imajo zdaj \$5,968,936 v bankah, \$14,822,962 v zavarovanju za življenje, \$2,892,667 v lastnih domovih, \$614,795 v zemljiščih, ki jih lastujejo, itd.

Reklo se je, da zahteva Ford od delavcev, da delajo močindan, mesece in mesece enoinštoto delo, dokler jih ne napravi do vedno manjše delo, nasploh. To je bilo se-

goče res skrajša, toda Ford je točasoma popolnoma odpravil. Ako se kdaj kak delavec pritoži, da ne more vedno enoinštoto delati, češ, da mu to ne prenesejo žive, ga Ford premesti v drug oddelek, kjer ostane, dokler more, Fordova ideja je, da se mora iti delavcu kolikor mogoče na roke, da je delavec zadovoljen s svojim položajem, da ne godrnja pri delu, temveč, da dela z veseljem. Ford poziva delavce, da si, kadar imajo čas, njegovo tovarno skozinsko ogledajo, da vidijo tudi druge oddelke, ne samo onega, v katerem delajo.

Ako se vzame v splošnem, je delavstvo v Fordovih tovarnah povsem zadovoljno. Slišal sem le par mož, s katerimi sem govoril, da so se nekako godrnjaje izražali, kljub temu, da se niso upali jasno in glasno povedati, kaj jim leži na srcu, kajti vedeli so, da je 60.000 drugih delavcev, ki čakajo na njihova mesta. Fordov industrijalizem je še vedno nekak dobrodelen despotizem, katerega sicer Ford noče, vendar razmere so take, da brez njega ne gre.

Ford cirkulira večkrat kake pamflete in okrožnice glede alkohola, proti pijančevanju, proti kajenju, vsled česar mislijo nekateri delavci, da ako ne bodo tako delali kot piše Ford v tistih okrožnicah, bodo izgubili službo, toda temu ni tako. Res pa je, da se večkrat dogodi, da Ford ničesar ne ve, kaj počne njegov izobrazevalni departament.

Zunaj vasi Dearborn, kjer je bil Ford rojen in vzgojen, je kupil 5.000 akrov zemlje, kjer je včasih hodil na lov, kjer je ribaril, ko je bil še deček; tam si je sezidal krasen dom za en milijon dolarjev. On kmetuje na svoji zemlji. Zlasti skrbi za ptice; več kot tisoč ptic, jih hiše je razpostavljenih po drevju in drugod, kjer morejo pozimi stanovati. Pozimi imajo tudi vedno vodo tudi v gozdovih in na polju, kajti Ford je dal v različne studene in izvire napeljati elektriko, ki greje vodo, da ne zamrzne.

Ko sem se peljal k njemu, me je pred vzhodom na njegovo posestvo, stval stražnik, kateremu sem moral povedati, kaj hočem pri Fordu. Te stražnike je moral Ford zato nastavit, ker silijo k njemu vedno razni fanatiki, ki mu hočejo dati svoje nasvete, kako lahko investira svoje milijone, da bo storil kako veliko delo za človeštvo.

Ford mi je sam odprl vrata in me nato peljal v neokusno sobo, ki je par stopinj nižje od vhoda. Ta soba je čisto navadna, brez posebnih okrasov, le toliko je notri, da ni ravno prazno. Vedel je, po kaj sem prišel. "Meni se zdi, da sem jaz edini businessman v Ameriki, ki lahko govori, kar se mu poljubi", je rekel, ko sva se vsedla. "Meni je vseeno, kar rečem. Ali mi hočete staviti vprašanja, ali naj vam kar govorim, kar mislim, da bi radi vedeli?"

Povedal sem mu, da bi ga rad par stvari vprašal. Prvo vprašanje, ki sem mu stavil, je bilo: "Ali mislite, da vi znate presoditi človeka?" "Well, jaz vem, da znam izbrati dobrega mehanikera, kakor tudi vem, kdo je dober businessman. Toda, kar se pa človeških idej tiče, moram reči, da nimam še posebno velike izkušnje. Toda učim se tudi v tej stvari."

"Ali ste prohibicionist?" "Well, alkohol je strup. Jaz vem, da ga človeški sistem lahko pogreša, ne da bi pri tem kaj trpel. Jaz bi rad imel, da bi ljudje to vedeli. Toda nočem, da bi ljudje nehali piti, ravno radi tega, ker jim jaz to pripovedujem. Kaj pa vi mislite?"

Jaz sem mu rekel, da je največ odvisno, kakšna je pijača, ki se jo uživa. Pripomnil sem tudi, da mi je znano, da Francozi pri vsakem obedu spijejo steklenico vina, kar se jim po mojem mnenju nič ne pozna. Dalje sem tudi rekel, da Nemci cel dan pijejo pivo, pa so radi tega vseeno zelo zdravi ljudje, niti niso pijanci.

Ford je pa zmajal z glavo: "Jaz mislim, da to škoduje. Moje mnenje je, da je ravno to zakrivilo vojno." "Vojno? Kako?" "Well, alkohol naredi ljudi sumljive. Mislim, da je tudi Nemec in Francoze napravil sumljive ene proti drugim." Jaz sem nismen žnjim strinjal, toda on je hitro nadaljeval in na obrazu mu je bilo videti, da je dočela prepričan, ali vsaj, da ne dvomi veliko, da je temu tako: "V par tednih bom sel v Evropo — ne glede trgovine, niti ne-

radi miru. Tja bom sel, da bom videl, kako žive ljudje v drugih deželah. Jaz bom preiskal to-le stvar glede pitja pri Francozih in Nemcih. Mogoče imate vi prav, kajti jaz se s tem še nisem veliko ukvarjal." "Kako je pa s cigaretami?" "Isto. V cigareta je strup, katerega naredi goreči papir. Edison mi je pisal pismo, v katerem pravi, da je tisto "acrolein", ki škoduje."

Rekel sem mu, da jaz vedno kadim cigarete. "Well, izgleda, da vam ne škodujejo. Nekaterim ljudem ne stori nič slabega. Jaz ne kadim in ne pijem, vendar sem imel dovolj priložnosti, da sem se o različnih stvareh prepričal, vendar to se še ne pravi, da imam prav."

Slišal sem bil, da Ford ne ve veliko o zgodovini. Vprašal sem ga, če je to res. "Ne. Ničesar ne vem o zgodovini in tudi ne dam niklja, da bi kaj vedel o njej. Edina zgodovina, ki je kaj vredna, je tista, katero si sami napravimo od dne do dne. Jaz ne dam nič za tisto, kar je bilo. Jaz hočem živeti v sedanjosti. Oni ljudje v Evropi so vedeli vse podrobnosti o zgodovini; vedeli so, kako se pričenejo vojne, in vendar so se zapletli v največjo vojno, kar jih je bilo kdaj. In poleg tega je prišlo do te vojne vsled istih napak in zmot kot vedno poprej. Pa še nekaj ni prav z zgodovino. Zgodovino se vsakih par let nanovo piše; vsak nekaj pridene, vsak ima nove nazore, tako, da se ne more človek zneštiti."

Po teh Fordovih besedah sem se spomnil znanega Gibsonove opombe: "Zgodovina ni drugega kot rekord človeškega mesarjenja." "Jaz ne vrljamem v deželne meje", je nadaljeval. "Jaz mislim, da so narodnosti brezpomembne, ravnokot so tudi zastave brezpomembne in ničeve. Ako je dežela guila, potem tudi zastava ni nič vredna, vsled česar jo ne more nihče respektirati. Izdelovalci municije, militaristi in politikarji imajo z zastavami, da malo razburijo ljudske duhove, da jih morejo potem za nos voditi. Jaz ne bom razobesil nad mojo tovarno ali nad mojim domom ameriške zastave, dokler ne bo konec vojne. Takrat jo bom obesil, toda zopet dolgi vzel in obesil zastavo vseh narodov, katero se je ravnokar izdelalo v mojem uradu. Vojna je pravzaprav najbolj brezmišeln stvar. Ni samo to, da je v vojnah izgubljenih toliko in toliko človeških življenj, da je toliko in toliko ljudi ranjenih — radi teh jaz popolnoma lahko spin — temveč vojna ima še drugo zlo, namreč, da ima posledice potem na rodove, ki pridejo za onimi, ki so se borili. Izdelovalci municije delajo vojne in trgovci, ki hočejo imeti "koncesije. Nikakor pa niso narodi odgovorni za vojne. Ljudje, ki delajo vojne, so zbrani v mednarodnem denarnem trustu..."

Jaz nisem za preparedness, ta reč se meni ravnokot zdi, kot je mož, ki nosi puško. Narodi, ki nosijo puške, pridejo vedno v nerodnosti. Jaz bom porabil vse svoje življenje in ves svoj denar, da bom končal vojne. To bom pa storil na ta način, da bom ljudem celo stvar pojasnil. Jaz se ne bom bojeval pod nobenimi okoliščinami. Jaz ne vrljamem v vojno; in to mislim, da stvar reši. Jaz bom pri tem vstrajal in bom za to tudi vstreljen, ako ne bo šlo drugače."

Vprašal sem ga, kaj misli o zagovornikih preparedness, kot na primer o Rooseveltu in drugih. Rekel je, da ne govori o osebnostih. "Jaz ne sovražim nobenega človeka", je izjavil, "temveč jaz mislim, da oni, ki denar posujejo in municijo izdelujejo, ne mislijo prav. Jaz mislim, da, ako bi bilo meni mogoče s temi fanti govoriti, bi jih prepričal, kaj je prav in kaj ne. Jaz se nočem znjimi ruvati in boriti. Jaz mislim, da ima vsak mož na svetu pravico, da dela, kaj je prav, samo, če ve, kaj je tisto, ki se more nazivati prav. In to je ravno tisto, da ne vedo, kaj je prav in kaj ne." Zmajal je z glavo. "Jaz vem, da se je najtežje v človeškem življenju odločiti za kako stvar."

Spomnil sem se, da je Henry A. Wise Wood, ko je poskusil Forda zavrniti, ko je Ford napadal preparedness gibanje, češ, da je Ford radi tega proti vojni, ker drugi denar delajo žujo, in da je zato za mir, ker sam denar dela z mirom. "Kako pa to?" se je začudil Ford.

"Well, vi pravite, da se naj oni denar, ki se ga porabi za preparedness, porabi rajše za napravo dobrih cest." "Da." "Da, to je tisto. Vi hočete, da

bi se denar porabilo za dobre ceste, da bi potem več "Fordov" prodali." "Oh, ta je pa dobra", je rekel Ford vesel. "Poglejte: jaz se imam zahvaliti samo slabim potom in cestam, da so "Fordi" tako zasloveli. Kadarkoli jaz agitiram za dobre ceste, vedno svojim tekmovalcem pomagam."

Nadaljeval je s svojim govorjenjem: "Jaz mislim, da bo ravno delavce napravil, da ne bo več vojn. Jaz mislim, da on ne bo hotel iti v boj, ako mu bodo njegovi vladarji rekli, da naj gre. Delavce bo preobrnil cel sistem, ki zdaj določa, da mora iti mož v boj moriti drugega moža, od katerih noben ne ve, zakaj gre. In delavce bo še nekaj drugega preobrnil in spremenil, namreč — prednost, katero imajo zdaj nekateri ljudje. Prednost — to je tisto, ki povzroča vse nerodnosti v delavskem sloju. Delavci ne dobe svojega dela, ker nekdo drugi več dobiva kot zasluži in potrebuje."

"Ali ste vi za delavske unije?" "Ne. Nikakor ne; delavske unije je pomenijo vojno, jaz pa nisem za vojno. Vendar delavske unije so potrebne, kajti ljudje nimajo zdaj drugega orožja zoper tisto — prednost. Toda, meni se zdi, da, ko bomo ljudi o vsem prepričali, bo ta prednost izginila." "Kako jih boste pa prepričali?" "Well, jaz lahko oglašujem po celi deželi kot sem oglaševal proti preparedness gibanju." "Sem slišal, da vas Mornariška Liga toži?" sem pripomnil.

Na glas se je zasmejal in se po kolenih udaril. "Da, toda še nikdar v svojem življenju nisem napravil večje budalosti. Zdal jim bomo pokazali; in časopisje bo o vsem tudi pisalo, boste videli." "Ali mislite, da bomo imeli v tej deželi kdaj veliko armado in mornarico ali pa še celo prisilno vojaško službo?" "Nikdar. Naši ljudje so preveč pametni. Jaz imam ljudi vsepovsod, ki mi poročajo, kaj ljudje mislijo o tej stvari. V tej deželi imamo mi sto milijonov ljudi, ki so iz najboljega blaga. Ako bi mi pričeli kdaj korakati naprej, nas nihče ne vstavi. In to drugi narodi tudi vedo. V tej deželi so vojniki ali kakih lenuhi ali bebeci, ali pa nimajo dela, največ je pa lenuhov in bebecov, katerih pa ni toliko, da bi nam povzročali prevelike

skrbi. Ni daleč čas, ko bodo ljudje po celem svetu zahtevali splošno razoroženje in mir. Evropska vojna je že skoro končana. Kmalu bomo imeli celo stvar na jasnem, ki bo za naše delo tak material, da si ni želeli boljšega. Le pazite!" "Kako je pa z Mirovno ladjo?" sem ga vprašal. ("Mirovna ladja" je tista, s katero se je Ford v Evropo peljal, češ, da bo naredil mir in "fante še pred Božičem spravil iz zakopov.") "Ako bi se še enkrat kaj takega dogodilo, kot sem se takrat, bi ravno tako delal, toda namesto onih ljudi, ki sem jih bil takrat s seboj vzel, bi zdaj rajše vzel prebivalce iz moje vasi. — Veste, jaz sem hotel delati za mir le reklamo in naredil sem jo. Neutralna konferenca v Stockholmu zagovarja mir kot se ga mora. In ta neutralna konferenca bo tako dolgo v Stockholmu, dokler ne bo prišlo do splošnega razoroženja, in to čeprav me stane celo življenje."

Rekel sem mu, da časopisi niso posebno resno pisali o njegovi mirovni ekspediji. "Da, da, se razume. Tisti fantje, veste, poročevalci, so še all right. Njim sem lahko dovedel, kaj je prav in kaj ne; takoj so me razumeli. Toda delati so morali kot so jim njihovi gospodarji naročili, rekli so jim, da morajo mojo ekspedijo smešiti; — jaz sem jim pa rekel, da naj jo le, ne oziraje se name in na tisto, kar je prav. Mi smo se dobro razumeli s fanti; ti so pa vsi drugačni kot njihovi bossi."

"Ali ste vi za demokracijo?" "Za demokracijo?" me je vprašal kot bi me ne razumel. "Za pravico, da se sami ljudje vladajo, da imajo vlado republikanske oblike", sem mu pojasnil. "Mislim, da ne", mi je odgovoril. "Meni se zdi, da ni posebno velike razlike med republiko in monarhijo. Povsod vlada neka najhna skupina ljudi, ki imajo povsod prednost. Ljudje bi morali res imeti vsi iste prilžnosti in pravice na svetu, toda, zapazil sem, da se vsaka naprava, vsaka organizacija suče okoli enega moža, ki tisti organizaciji načeljuje. To je nedvomno še velik problem, na katerega se nisem mogel dovolj misliti. Zakaj smo tukaj na svetu? Samo zato, da dobimo izkušnje. Ljudje so skoro vsi enaki v vseh krajih..."

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.
POUČNE KNJIGE:
Abecednik nemški —23
Ahnov nemškoangleški tolmáč, vezan —50
Berilo drugo, vezano —40
Cerkvena zgodovina —70
Hitri računar —40
Poljedelstvo —50
Popolnel nauk o čebelarstvu, vezan \$1.00
Postrežba bolnikom —20
Sadjereja v pogovorih Slov.-angleški in angl.-slov. slovar —25
Slov.-angl. in angl.-slov. slovar 1.50
Trtna uč in trtoreja —40
Umna živinoreja —50
Umni kmetovalca —50
Veliki slovensko-angleški tolmáč \$2.00
ZARAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:
Doli z orožjem! —50
Božični darovi —15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. svezek po —20
Ilustrovani vodnik po Gorenjaku —20
Leban, 100 beril —20
Mesača, 1. in 2. svezek —80
Na različnih potih O jetiki —15
Odgovtniki tarifa —30
Pogovori, prilike, reki Titanik —30
Trojka, povest —50
Vojna na Balkanu, 13. svez. \$1.85
Zgodovina e. in k. polpolka št. 17 s slikami —50
Zgodbe o povljanju Zgodovina slov. naroda 5. svezek —40
Zlate jagode, vez. —80
Življenje trnjeva pot —50
OPOMBA: Naročilem je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštai nakaznici, ali poštah smankah. Poština je pri vsaki knjigi in vkladu.

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Wilcox, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 886, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 442, Forest City, Pa.
Blaginik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.
Poblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VEROVNI IZRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 800 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSKI, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., E. F. D. 1, Grandfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, E. F. D. No. 2 Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 185, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.
Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 597, Forest City, Penna.

Družinsko glasilo: "GLAS NARODA".

Zapisnik
pete redne konvencije
društva svete Barbare v Forest City, Pa.
POROČILO ODBORA ZA APELACIJE IN RAZNOTEROSTI.

Centenim delegatom društva sv. Barbare, zbranim pri peti redni konvenciji v Forest City, Pa.

Podpisani odbor, katerega ste pooblastili, da preišče posamezne pritožbe in prošnje krajevnih postaj oziroma članov, si šteje v čast predložiti vam sledeče poročilo:

Glede pritožbe brata Jurisica od postaje šte. 3 se strinjamo s sklepom glavnega porotnega odbora, kateri je razsodil, v smislu društvenih pravil ni deležen podpore. Predlagano in podpirano, da se to zadevni sklep sprejme; sprejeto.

Glede pritožb oziroma protestov od 12 krajevnih postaj proti glavnemu odboru, kar ni hotel sklicati izvanredno konvencijo, kakor je to večina krajevnih društev zahtevala je vaš odbor sklenil prepustiti zbornici v razsoditev. Predlagano in podpirano, da se zadeva položi na mizo; sprejeto.

Vzadevi postaje šte. 90 se strinjamo s sklepom porotnega odbora; predlagano in podpirano, da se odobri; sprejeto.

Glede zadeve brata Lipovška, člana postaje šte. 27 radi neizplačane podpore v znesku \$8.50, smo dognali, da je ta član večinoma bolan; da je prejel iz društvene blagajne že \$484.00 bolniške podpore, ter, da je postaji povzročil s svojo tožbo \$81.20 stroškov; da sedaj zahteva od glavnega urada povrnitev zdravniških stroškov, ter stroške, katere je imel vsled neke zaprisege pri javnem notarju; vaš odbor priporoča, da se naj pusti imenovani član še enkrat preiskati pri dobrem zdravniku in izjavo slednjeje naj pusti potrditi pri javnem notarju; ako se izkaže, da ima drugo bolezen, kot običajno, mu naj glavni odbor zplača zahtevane stroške in bolniško podporo v znesku \$8.50 v nasprotnem slučaju se njegova prošnja oziroma pritožba ne more vpoštevat; predlagano in podpirano, da se temu členu omenjeni stroški s bolniško podporo vred izplačajo s pripombo, da ako bo v kratkem zopet bolan se mora od dveh zdravnikov dati preiskati; sprejeto s 32 proti 4 glasovi.

V zadevi postaje šte. 27, katerega se pritožuje, da je imela vsled tega člana \$81.20 stroškov pri sodnji in prosi, da bi se ji ta svota povrnila iz glavnih blagajne, ker bi v nasprotnem slučaju vsi člani odstopili; vaš odbor priporoča, da se tej postaji stroški povrnejo. Sledi kratka debata. Predlagano in podpirano, da se sklep odbora odobri; sprejeto.

V zadevi bivšega člana Joseph Bahoriča postaje šte. 27 priporočamo, da ako ta član plača zaostali asessment, ali pa ako hoče na novo pristopiti k društvu, ga slednje lahko sprejme, seveda pod pogojem, da povrne omenjenima čl. nima tožbene stroške. Predlagano in podpirano, da se sklep odbora odobri; sprejeto.

Glede pritožbe brata Josipa Pristana postaje šte. 27, ker se mu še ni izplačala odškodnina za izgubo očesa, se naj naroči glav. tajniku, da takoj odpošlje check za svoto \$100.00 omenjenemu rojaku; predlagano in podpirano, da se sklep odbora odobri; sprejeto.

Glede pritožbe postaje šte. 23, da glavni tajnik ni pravilno razdelil denar po skladih, ter, da ni redno objavljval mesečnih poročil, prepusti vaš odbor zadevo konvenciji v rešitev. Predlagano in podpirano, da se da glavnemu tajniku v tem pogledu nezaupnico.

Vzadevi rojaka Šušteršiča: porotni odbor je razsodil, da se ga ne sme sprejeti in vsled tega odbor prepusti zadevo konvenciji v rešitev. Brat Zalar priporoča, da bi brat glavni tajnik poiskal listine in brat Lekš se s tem strinja s pripombo, da se o tem razpravlja, ko dobimo boljše informacije. Predlagano in podpirano, da se zadeva pusti na mizo; sprejeto.

Vzadevi pritožbe člana John Merkuna, postaje šte. 69, katere mu je bila pridržana podpora, ker se je med svoj obolezni večkrat sprehal na prostem, je bilo dokazano, da mu je zdravnik to dovolil, in v smislu društvenih pravil priporočamo, da se mu podpora izplača. Predlagano in podpirano, da se sklep odbora sprejme; sprejeto.

Podpredsednik Teropič naznani, da se bude s priporočilom odbora za apelacije in raznoterosti nadaljevalo pri prihoduji seji. Čita se došla čestitka od Slovenske Delavske Podporne Zveze; se vzame v naznanje in se zakliče Na zdar. Čita se pismo od Slovenske Delavske Podporne Zveze glede združenja. Predlagano in podpirano, da se pismo stavi dobesedno v zapisnik; sprejeto.

Conemaugh, Pa., dne 4. septembra 1916.
Centenim konvencija "Slov. kat. podp. društva sv. Barbare" v Forest City, Pa.

Veliko delo ste podvzeli z Vašim zasedanjem, od Vašega dela je odvisen napredek našega naroda v pogledu medsebojnega podpiranja v tujih in nesrečah.

Svoječasno je na deželi zadonel glas potrebe združenja slovenskih podpornih organizacij; kar bi bilo tudi najkoristnejše za vse, kajti skusnje nas učijo, da je čim večja je organizacija — tem sigurnejši obstanek. — Pričelo se je tudi z delom v tem smislu, ali

žal do vresničenja ni prišlo. Ali je v resnici združenje neizvedljivo? Nikakor ne!, ampak dokler se bude le iskalo zaprek in metalo onina ali drugim organizacijam pod noge, brez da bi se skušalo iste odpraviti, je vsekakor nemogoče kaj doseči. Naloga — za združenje resno mislečih — je; odpravljati zapreke in težkoče katere nas dosedaj razdružujejo. In ako vse organizacije delujejo na to, potem je združenje zasigurano, prej ali slej.

Zanaam se na zavednost cenjene zbornice, ter upam, da bode delovali na vsaj deloma zjednačenje pravil Vaše organizacije z drugimi, s katerimi pričakujete združitev.

S. D. P. Z. je hotela poslati na Vaše zborovanje posebne zastopnike, v pogledu združenja z Vašo slavno organizacijo. Ker si pa je zaradi konvencije in večkratnih revizij in sej v tekočem letu, naprtla velike stroške, je poverila tozadevno zastopanje sobratu Fr. Pavloviču — v smislu združenja S. D. P. in P. D. z S. D. P. Z.

Se enkrat cenjeni glavni odbor in delegatje društva sv. Barbare: naprej za združenje!

Zeleč Vam, kar največ uspeha
Vas sobratski pozdravlja
BLAŽ NOVAK, tajnik S. D. P. Z.

Podpredsednik sejo ob šesti uri zaključil.
F. S. TAUCHAR, predsednik. A. ZBAŠNIK, zapisnikar.
FRANK GREGORČA, zapisnikar.

ZAPISNIK IX. SEJE PETE REDNE KONVENCIJE DRUŠTVA SV. BARBARE V FOREST CITY, PA., DNE 9. SEPTEMBRA 1916.

Predsednik Tauchar otvori sejo ob 8. uri zjutraj z običajnim pozdravom. Sledi čitanje imenika glavnih uradnikov in delegatov. Sledi čitanje šeste seje. Predlagano in podpirano, da se zapisnik česte seje sprejme; sprejeto. Sledi čitanje sedme seje. Predlagano in podpirano, da se zapisnik sedme seje sprejme; sprejeto.

Brat Frank Tauchar zatem poroča o potovanju v Scranton. Na vprašanje brata Lekšeta kake vprašanja se je stavilo odvetniku odgovori brat Karol Zalar, da se mu je stavilo ista vprašanja, kakor odvetniku v Montrose. Brat Tauchar želi, da bi se o tem sedaj ne razpravljalo dokler se ne sprejme tozadevne pravne izjave od omenjenih odvetnikov. Brat Tauchar zatem zasede predsedniško mesto, ker želi vedeti ako ima kak odbor česar poročati. Brat Bognar od odbora za pregledovanje knjig, poroča konvenciji, da računski ekspert zelo počasi napreduje z pregledovanjem v tajniškem uradu; brat Zbašnik je mnenja, da mu vsled kompliciranih knjig ni mogoče hitreje napredovati, da pa pričakuje poročilo od njega pri popoldanjši seji; sklene se, da tozadevni odbor ostane v glavnem uradu, da zamore dati računskemu izvedencu taka pojasnila, kakoršnje bi eventualno zahteval. Brat Marinčič za tem priporoča, da bi se v zbornici napravila kolekcija, da se kupi venec umrlemu članu bratu John Slapničarju od postaje šte. 1; sprejeto. Brat Marinčič prične z nabiranjem, ter naznani, da je nabral med navzočimi svoto \$13.55 s katero naj se kupi umrlemu članu venec z napisom: ZADNJI POKOZRAV POKOJNEMU OD PETE REDNE KONVENCIJE DRUŠTVA SV. BARBARE. Delegat od postaje šte. 1 brat Komin prosi v imenu njegovega društva ako bi se konvencija blagovolila vdeležiti pogreba, kateri se bude vršil v nedeljo popoldne ob tretji uri. Predlagano in podpirano, da se vdeležimo; sprejeto.

Odbor za pravila poroča, da je sklenil pričeti s svojim delom v nedeljo; se vzame v naznanje. Na to se preide na dnevni red. Sledi čitanje poročila odbora za apelacije in raznoterosti.

Zadeva brata John Gulen od suspendirane postaje šte. 61 v Ramsey, Pa. Dognali smo, da je ta član imel svoj asessment plačan, ko je bila postaja suspendirana, in ako je imel potni list priporočamo, da se smrtnina izplača njegovim dedičem. Brat tajnik poroča, da je suspendiral navedeno postajo meseca septembra 1914, in član je umrl meseca oktobra. Zadnji asessment je glavni tajnik prejel meseca avgusta 1914. Domneva se, da krajevni tajnik ni poslal mesečnega asessenta, ter je istega baje poveril, kar je povzročilo suspendiranje cele postaje. Brat Hočevar je mnenja, da se mi ne moremo protiviti izplačavi usmrtnine, ako je imel član plačan asessment, ter pravoveljaven potni list, ter ob enem omenja, da se po krajevnem tajniku poverljiva svota (asessment) lahko izterja od družbe, ki je jamčila za njegovo poročilo; na vprašanje, ako je storil kak korak v svrhu tega, je odgovoril glavni tajnik, da je celo zadevo izročil odvetniku Gardnerju, da se pa do sedaj ni doseglo nikakega rezultata. Tajnik imenovane postaje je sam pisal v glavni urad, da je imel pokojni brat svoj asessment plačan, ne omenja pa, zakaj, da istega ni poslal glavnemu uradu. Brat Podvanski omenja, da mu je ta zadeva znana, in je bila tudi že pred razpravo pri seji glavnega odbora. Glasom zapisnika je glavni tajnik o zadevi poročal glavnemu odboru pri seji v juliju 1915 in slednji je vzel poročilo v naznanje, ne, da bi prišel do kakega zaključka. Predsednik porotnega odbora je mnenja, da se mora posmrtnina v smislu pravil izplačati ako se dokaže, da je pokojni v resnici svoj asessment plačal. Brat Zbanik želi vedeti od glavnega tajnika, ako je slednji skušal dobiti članske knjižice ali kako drugo potrdilo iz kakega bi se dalo konstatirati, da je imenovani član v resnici imel svojo mesečno plačano; brat Telban odgovori, da ima vse te dokumente bivši postajni tajnik. Po nadaljnem razmotrivanju se predlaga in je podpirano, da se debata o tem zaključil; sprejeto. Predlagano in podpirano, da se smrtnina dedičem izplača ako je dokazano, da je imel pokojni v resnici plačan svoj asessment ter pravoveljaven potni list; sprejeto. Sledi 15 minut odmora.

Takoj po odmoru se zgledi za besedo vrhovni zdravnik dr. Ivec, ter prosi, da bi ga konvencija oprostila nadaljnemu prisotvovanju, ker ga dolžnost veže, da se mora vdeležiti tudi konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote v Eveleth, Minn., katere se prične 12. septembra. Konvencija njegovi prošnji ugodi, in obenem mu predsednik Tauchar naroči, da ako ima kakih nasvetov za pravila naj blagovolji iste izročiti tozadevnemu odboru. Dr. Ivec se zbornici zahvali in ob enem izjavi, da je kandidat za zopetno izvolitev. Odpotovati namerava zvečer. Za tem prosi tudi brat Slak, da bi se mu dovolilo odpotovati domov, ker se počuti zelo slabega; brat Podvanski pripomni, da ako se bude dalo enemu dovoljenje, se jih bude še veliko drugih javilo, in predlaga, da se brata Slaka ne oprost; vrhovni zdravnik Dr. Ivec izjavi, da je brata Slaka preiskal, da se je slednji prehladil in priporoča konvenciji, da se ga oprost; predsednik brat Tauchar prosi, da bi ostal še do večera, in ako se mu do tedaj ne obrne na bolje se ga lahko oprost.

Poročilo odbora za apelacije se nadaljuje.
Zadeva vrhovnega zdravnika dr. Iveo-a, kateremu se ni izplačalo svote \$75.77 vsled tega, ker jo glavni tajnik ni imel vključeno je bila natančno preiskana po našem odboru in prišli smo do prepričanja, da je vrhovni zdravnik opravičen do te svote. Vsled tega priporočamo, da se mu ta znesek izplača. Predlagano in podpirano, da se priporočilo sprejme; sprejeto.

Zadeva brata Mihaela Podboj od postaje šte. 55. Ta član se pritožuje, da mu glavni odbor ni dovolil odškodnine za izgubo njegove leve roke do katere misli, da je glasom pravil opravičen. To zadevo prepusti odbor konvenciji v rešitev. Glavni odbor pojasni, da se mu je odškodnina vsled tega odklonila, ker ni izgubil svoje roke, in tudi ni popolnoma pohabljen. Brat Pavlovič prosi, da vrhovni zdravnik pojasni konvenciji svoje mnenje; slednji izjavi, da v smislu pravil član ni opravičen do odškodnine, ker njegova roka ni popolnoma nerabljava; predlagano in podpirano, da se mu ne izplača; sprejeto. Predlagano in podpirano, da mu konvencija pripozna svoto \$50.00 v obliki darila; predlagano in podpirano, da se mu darila ne dovolil; sledi debata. Brat Lekš povdarja, da ima konvencija pravico pripoznati darilo kakemu članu, v slučajih, kjer smatra to potrebnim; protipredlog, da se mu ne pripozna darila se vzame nazaj; predlog, da mu konvencija podari svoto \$50.00 stavljen na glasovanje in sprejet.

Zadeva brata Špana, člana postaje šte. 65. To zadevo smo natančno preiskali in prišli do prepričanja, da njegova roka je še vedno nekoliko rabljiva in mu vsled tega glasom društvenih pravil ne moremo izplačati zahtevano odškodnino. Brat Marinčič izjavi, da mu je zadeva natančno znana in priporoča odklonitev prošnje; tega mnenja je tudi brat vrhovni zdravnik. Sledi kratka debata. Predlagano in podpirano, da se mu odškodnina ne izplača, ker bi bilo to v protislovju društvenih pravil; sprejeto. Predlagano in podpirano, da se mu dovoli darilo v znesku \$25.00; stavljen proti predlog, ter podpiran, da se mu ne dovoli ničesar; protipredlog sprejet enoglasno.

Zadeva glede posmrtnine po umrlem bratu Kanajzer, člana postaje šte. 68. Njegova prošnja za sprejem v navedeno postajo je bila sprejeta in potrjena od vrhovnega zdravnika v mesecu juliju 1915; pri postaji je bil sprejet dne 15. avgusta 1915; glavni tajnik je sprejel pristopnino in asessment dne 20. septembra 1915; član umrl 19. septembra 1915. Delegat navedene postaje pojami konvenciji, da so ravno takrat imeli nekake poteškoče radi zborovalnih prostorov, in da vsled tega postajni tajnik asessenta ni pravočasno poslal na glavni urad. Odbor uvidi potrebo, da se posmrtnina izplača, ter priporoča to slavni konvenciji. Po kratki debati je bilo predlagano in podpirano, da se sklep odbora za apelacije odobri; sprejeto. Sledi čitanje brzojavnih in pismenih čestitk: Brzojavka od Paul Sehnelarja, predsednika K. S. K. J.; brzojavka od Ivan Zupana urednika glasila K. S. K. J.; pismo od Jožefa Zorko, predsednika Slovenske Narodne Podporne Jednote; pismo od postaje šte. 68 iz Indianapolis, Ind.; pismo od Slovenske Narodne Podporne Jednote: John Verderbar, tajnik; Pismena čestitka od Franka Krže, tajnika Slovenskega Zavetišča, ki ob enem tudi priporoča sprejem njegove resolucije. Na poziv predsednika se vsem zakliče: Na zdar.

Predsednik Tauchar na to zaključil sejo ob 12. uri popoldne.
FRANK S. TAUCHAR, predsednik. A. ZBAŠNIK, zapisnikar.
FRANK GREGORČA, zapisnikar.

Najstarejša.
Spisal Ivo Trošt.
(Nadaljevanje).

— Saj meni ne manjka ničesar, Milček!
— In vendar bodo trdili, da nisi zdrava, ker nisi...
— Oj, vem, vem, kaj hočeš povedati. O, jaz ubožica!

Sedaj je Anka videla odločno, kakor pot je pripravljena. Vzklakala je še obupno:
— O, jaz ubožica, o, jaz ubožica!

Plakali sta pa obe.
Tisti dan je prejel njen dnevnik, katerega je te dni vestno spisovala, jedno tožbo več — tožbo s sladko nado, da vendar — prejme kmalu Kosov odgovor.

Zapisano je pa bilo v velikih, odločnih potezah:
— Če tro nadloge te, ne toži!
Saj vsak trpi!
Življenje je trpljenje, le ne toži. To možko ni!

III.
Med kopo voščilnih listov, dopisnic, razglednic in posetnic, ki so Toplaču in vsem njegovim sporočalcem z raznih krajev mnogobrojne pozdrave in voščila, cenike, reklame in zastale račune prošlega leta, je bila tudi lična razglednica z naslovom gospice Anke Toplačeve v Logu, na zadnji strani pa besede:

— V tleh dneh pridem. Rafko. O prvem pogledu te nedolžne razglednice je hotelo Anki sreče skočiti iz prsij, in vsa okolica je zaplesala "kolo".

Takoj je ostavila dolgočasno prebiranje voščil in šla po vsakdanjih navadnih opravilih, a vse je opravljala tako nemirno, kot da bo sedaj, sedaj zletela brez potrebnih perutij v višave neskalje ne sreče. Sree je hotelo kar brez nje sfrčati tje gori, pa mu je — branil tesni korzet; zato je razbijalo znotraj kakor v bljuvajočem vulkanu...

Uhoga Anka!
— Kaj bo, kaj bo, moj Milček ko nimam še vse svatbene opravila; nimam obleke, ne nakita. — Več, on bo hotel brž — takoj, seveda, takoj!
— Sitno bo, res, pa saj si vedela!

— Aha, vedela! Ti ne veš, kaj so ti možki!
— To vsem, da jim le težko človek verjame; mojemu Henriku jaz samo pičlo polovico tega, kar najsvobesneje obeca.

— Oh, jaz pa šel!
Umolknila je, ker jo je žalil spomin, da je ona verjela tudi dobršno polovico onega, česar ji ni povedal.

— A sedaj? —
Ne bi mnogo zgrešil, kdor bi tajil, da je bila Toplačeva hiša tri dni razdeljena v dva neso-vražna in vendar nasprotna tabora, zakaj spoštovana družina jih je prebila pol v smehu in pol v milovanju in resnih skrbih.

Vsi koti, peči, okna, stoli, klopi, naslonjači in sploh prostori, koder se je ustavljala Anka, so odmevali milo-resno, nestrpno čakajoči, neodločni:
"Oh!"

Zadnji dan je imela hišna ivilja opravila čez glavo samo ž njo, njeno obleko, katero je merila in, v kateri se je sukala pred zrcalom neštivilokrat in mnogo neokretnje kakor deklica, ki se šole namerja učiti krojne mode.

Zadeva brata Špana, člana postaje šte. 65. To zadevo smo natančno preiskali in prišli do prepričanja, da njegova roka je še vedno nekoliko rabljiva in mu vsled tega glasom društvenih pravil ne moremo izplačati zahtevano odškodnino. Brat Marinčič izjavi, da mu je zadeva natančno znana in priporoča odklonitev prošnje; tega mnenja je tudi brat vrhovni zdravnik. Sledi kratka debata. Predlagano in podpirano, da se mu odškodnina ne izplača, ker bi bilo to v protislovju društvenih pravil; sprejeto. Predlagano in podpirano, da se mu dovoli darilo v znesku \$25.00; stavljen proti predlog, ter podpiran, da se mu ne dovoli ničesar; protipredlog sprejet enoglasno.

Zadeva glede posmrtnine po umrlem bratu Kanajzer, člana postaje šte. 68. Njegova prošnja za sprejem v navedeno postajo je bila sprejeta in potrjena od vrhovnega zdravnika v mesecu juliju 1915; pri postaji je bil sprejet dne 15. avgusta 1915; glavni tajnik je sprejel pristopnino in asessment dne 20. septembra 1915; član umrl 19. septembra 1915. Delegat navedene postaje pojami konvenciji, da so ravno takrat imeli nekake poteškoče radi zborovalnih prostorov, in da vsled tega postajni tajnik asessenta ni pravočasno poslal na glavni urad. Odbor uvidi potrebo, da se posmrtnina izplača, ter priporoča to slavni konvenciji. Po kratki debati je bilo predlagano in podpirano, da se sklep odbora za apelacije odobri; sprejeto. Sledi čitanje brzojavnih in pismenih čestitk: Brzojavka od Paul Sehnelarja, predsednika K. S. K. J.; brzojavka od Ivan Zupana urednika glasila K. S. K. J.; pismo od Jožefa Zorko, predsednika Slovenske Narodne Podporne Jednote; pismo od postaje šte. 68 iz Indianapolis, Ind.; pismo od Slovenske Narodne Podporne Jednote: John Verderbar, tajnik; Pismena čestitka od Franka Krže, tajnika Slovenskega Zavetišča, ki ob enem tudi priporoča sprejem njegove resolucije. Na poziv predsednika se vsem zakliče: Na zdar.

Predsednik Tauchar na to zaključil sejo ob 12. uri popoldne.
FRANK S. TAUCHAR, predsednik. A. ZBAŠNIK, zapisnikar.
FRANK GREGORČA, zapisnikar.

Najstarejša.
Spisal Ivo Trošt.
(Nadaljevanje).

— Saj meni ne manjka ničesar, Milček!
— In vendar bodo trdili, da nisi zdrava, ker nisi...
— Oj, vem, vem, kaj hočeš povedati. O, jaz ubožica!

Sedaj je Anka videla odločno, kakor pot je pripravljena. Vzklakala je še obupno:
— O, jaz ubožica, o, jaz ubožica!

Plakali sta pa obe.
Tisti dan je prejel njen dnevnik, katerega je te dni vestno spisovala, jedno tožbo več — tožbo s sladko nado, da vendar — prejme kmalu Kosov odgovor.

Zapisano je pa bilo v velikih, odločnih potezah:
— Če tro nadloge te, ne toži!
Saj vsak trpi!
Življenje je trpljenje, le ne toži. To možko ni!

III.
Med kopo voščilnih listov, dopisnic, razglednic in posetnic, ki so Toplaču in vsem njegovim sporočalcem z raznih krajev mnogobrojne pozdrave in voščila, cenike, reklame in zastale račune prošlega leta, je bila tudi lična razglednica z naslovom gospice Anke Toplačeve v Logu, na zadnji strani pa besede:

— V tleh dneh pridem. Rafko. O prvem pogledu te nedolžne razglednice je hotelo Anki sreče skočiti iz prsij, in vsa okolica je zaplesala "kolo".

Takoj je ostavila dolgočasno prebiranje voščil in šla po vsakdanjih navadnih opravilih, a vse je opravljala tako nemirno, kot da bo sedaj, sedaj zletela brez potrebnih perutij v višave neskalje ne sreče. Sree je hotelo kar brez nje sfrčati tje gori, pa mu je — branil tesni korzet; zato je razbijalo znotraj kakor v bljuvajočem vulkanu...

Uhoga Anka!
— Kaj bo, kaj bo, moj Milček ko nimam še vse svatbene opravila; nimam obleke, ne nakita. — Več, on bo hotel brž — takoj, seveda, takoj!
— Sitno bo, res, pa saj si vedela!

— Aha, vedela! Ti ne veš, kaj so ti možki!
— To vsem, da jim le težko človek verjame; mojemu Henriku jaz samo pičlo polovico tega, kar najsvobesneje obeca.

— Oh, jaz pa šel!
Umolknila je, ker jo je žalil spomin, da je ona verjela tudi dobršno polovico onega, česar ji ni povedal.

— A sedaj? —
Ne bi mnogo zgrešil, kdor bi tajil, da je bila Toplačeva hiša tri dni razdeljena v dva neso-vražna in vendar nasprotna tabora, zakaj spoštovana družina jih je prebila pol v smehu in pol v milovanju in resnih skrbih.

Vsi koti, peči, okna, stoli, klopi, naslonjači in sploh prostori, koder se je ustavljala Anka, so odmevali milo-resno, nestrpno čakajoči, neodločni:
"Oh!"

Zadnji dan je imela hišna ivilja opravila čez glavo samo ž njo, njeno obleko, katero je merila in, v kateri se je sukala pred zrcalom neštivilokrat in mnogo neokretnje kakor deklica, ki se šole namerja učiti krojne mode.

Kaj so govorili o njej v štacuni, tega ni svedela nikoli, zakaj je zdelo, da ima Rafko več kot

pol očesa za Anko.
Ko je še nekoliko časa premišljala njegovo vedenje, opazovala njegove poglede in poslušala slati besede, bi mu kmalu verjela trdno kakor Anka, toda soprova besede so ji še zvenele v spominu:
— On je kakor Kos; samo kar slišimo je res, vse drugo laž.

Pri skupni večerji se je vedel v Toplačevi družini kakor domačin, ki vse ve, vse pozna in mu je marsikaj dovoljeno, kar drugim ni. Največ zbaave je s tem provročil Milki, ki ga je opazovala še pazljivjeje nego sicer ter primerjala svojemu Henriku v zeleno obrobljeni uniformi; in vedno jasnejša ji je bila resnica, da je njena sestra njabr dobro izbrala; ona pa ni mnogo izbirala, vendar nekaj izbrala.

— Meni se zdi Rafko navzlic razuzdanosti in odkritosti — pokrita jed. Zakaj te pa ni snubil, kakor si se nadejala, — ji je rekla brez ovinkov, ko sta izbirali na kašči najlepše hruške in najlepša jabolka za prigrizek po bogati večerji, kakršno zamore samo Toplačeva kuhinja in Toplačeva klet.

— Molči! Sedaj gre v Trst, mi je povedal; morda gre nakupovati opravo, veš!

— Ali pa obiskat svojo bogato izvoljenko, če ne tudi povedat, da ji ne bo treba čakati pepelnice, ker bo prej njegova, kaj?

— E, ne bodi no sitna; zase gre nakupovat potrebnih rečij, tako mislim, veš. Ko se bo vračal tod mimo, me pa zasubi. Pripravljena moram biti in pa potpegljiva; to mi je rekl in obljubil slovesno.

— Če bo le tudi res!
— Kaj pa bo kot res!
— A sama je govorila tako nesigurno, kako rda nič kaj trdno ne verjame.

Pozneje zvečer, ko so vinski duhovi Toplačeve kleti našli pota tudi pod skrbno počesane Rafkove lase, mu je Anka zaupno povedala vse pomisleke svoje sestrice in se jim srčno smejala, ko jo je vprašal lahko: —

— Odkod pa Milček vse to ve? Ha, ha, ha, moram vprašati, če ve, kako se bo zvala moja izvoljenka?

— A,

Deteljica.

Novela. Spisal Fr. S. Finigar.

(Nadaljevanje).

Pri Pečarju je bila silna zmešnjava, kot jo more povzročiti le najhujša nepričakovana nesreča. Dekle, razmršene, napol opravljen, so jokale in begale po sobah. Hlapec je stol pri vratih in gledal z napol odprtimi usti na bolnika, na eno nogo obut, drugi skorn držec v roki. Vsem je odpovedala pamet, vsi so izgubili glavo, kri jim je zastajala, in drugega niso vedeli kakor viti roke in jokati. Rus takih prizorov ni bil nevažen. Zato bi ga drugodi kaj tekalje tudi ne bilo čisto nič pretreslo. Tu je pa bilo čisto drugače. Ko je stopil v sobo, zaslišal je jok in ob postelji zagledal blede Julko, ki je ihtela in drgetala kakor trepetlika in očetu s kuharico vred pokladala mrzle obkladke na glavo in na sree, tedaj je tudi njega gnalo. Sree se mu je vznemirilo in ga zaboletlo. Saj je bil toliko časa prijatelj Pečarjev, in nisi mogel utajiti, da tudi Julke. Ko je ta zgedala Rusa, hitela mu je nasproti, vprla nanj obokane oči tako obupano in tako proseče, da se je Rusu sree trgalo. Dvignila je roki proti njemu in ihtec proslila: "Gospod Rus, pomagajte, ata bodo umrli!" Hugon jo je hotel potolažiti, a besede so se mu v grlu zaježile. Stopil je k postelji, prijel bolnika za zilo, kateri se je stresal, pa zopet obležal kot mrtvec in topo zrl v strop. Ko je Hugon preiskaval bolnika, bilo je tiho po sobah. Slišal je vsak samo svoje sree, ki je kljuvalo in bilo vznemirjeno, ker je čakalo odločilne zdravnikove besede. Bolnik je hropel in skoro nerazumljivo ječal s težkim jezikom: "Bolje je, boljje!" Tako je vsprejela to besedo Julka, kakor zagradi toneči nesrečnik vsako bilko, ki bi ga dvignila iz vode.

Pred vrati je zapel zvonček. Gospod dekan je brzo vstopil v sobo. Dekle so poklekile in zopet vzdihovale: "Z Bogom so prišli, in ni pripravljene!" Dekana to ni motilo. Z zdravnikom sta se spogledala, izpregovorila par latinskih besedi, nakar je Rus odšel, dekan je pa namignil, naj vrata zapro, in je ostal sam pri bolniku.

Julka je hitela za Rusom in pozvedovala, kaj bo z očetom. "Pomagajte, pomagajte!" je ihtela tako obupno, da je Hugonu ta klic rezal sree, kot bi ga zbadal s sulico. Tolažil jo je, naj ne obupa, da gre sam iskat zdravil in poskusi vse, da oče reši. Ali vedel je, da bo brez uspeha. "Apoplexia cerebri", je govoril polglasno po stopnicah in majal z glavo. "Zavest se mu morda vrne. Toda še enkrat naj se mu razlije kri v možganske stanice in smrt je gotova." Ko se je vrnil zdravnik, molil je dekan ob postelji in delil bolniku zadnji blagoslov. Sv. popotnico je moral za sedaj nesti nazaj, ker bolnik ni mogel zaužiti, upal pa je, da se bo dalo to dopolniti dopoldne.

Hugon je ostal potem dolgo pri Pečarju. Skrbno mu je dvignil glavo, zdrgnil kožo in res dosegel, da so pospešili udarci žile. Pečarju se je vračala zavest. Tedaj je skrbel za redni krvotok, zapovedal strogi mir, pri postelji pustil staro kuharico ter ji naročil, kako naj daje bolniku zdravila in mu moči čelo. Občna utrujenost se je polastila Pečarja. Neka megla mu je ležala na umu, omtrelvi udje so se zdajpazdaj potresali, kot bi jih prešinjala elektrika. Se enkrat je pogledal z očetovsko skrbnim očesom na Julko, zatisnil trudne oči in zaspal.

Zdravnik je odšel, obljubivši Julki, da se čimprej zopet vrne. Julka je šla po prstih v sobo, na lahno, niti slišno, da ne bi vzbudila očeta. Od daleč je gledala na postelj, in v sreu ji je vstajala kot majhen žarek nova nada, da se je Bog usmilil in ji ne vzame edinega, kar ima na svetu — skrbnega očeta. Mislija je, kakša sirota bi bila, če bi ji umrl. Sirota brez matere, brez očeta, brez sestre in brata, sama, čisto sama brez varuha, brez sree, katero bi jo ljubilo. Zgrozila se je ob tej misli. Zdelo se ji je, kakor da se vrtil in podira ves svet pod njo, ona se pa pogreza nesrečna, zapuščena v grozno, prazno temo.

Nikamor se ni vedela zateči, kakor tja pod tisto staro očrnelo podobno Marijinega sree, pod katero je očila rajna mati Boga hvalliti, pod katero je molila prvič angleško besenje. Segla je v žep in potegnila iz njega droben, bel mo-

lek, ovila ga krog belih rok, pokleknila pred podobo in molila — molila in prosila goreče in prisrčno, kakor prosi otrok dobro svojo mater.

XVII.

Novica o neizgodi pri Pečarjevih se je po bliskovito raznesla po mestu. Prav mnogo meščanom in uradnikov jo je zvedelo še v postelji. Vsakega je pretresla, vsakega ganila. — Marsikdo je vstal hitreje, oblačil se urneje, a molče; zdelo se mu je škoda kratkega časa, da bi ga prebil v postelji. Saj je videl, kako potekajo dnevi naglo; treba je na delo, da nas smrt ne zaloti prezgodaj, ko nismo nič storili, nič zase, nič za druge. Po tušilih je pa donelo, kakor bi mrtvaški zvonovi peli: Danes tebi, jutri meni.

Deteljici je Hugon odkritosrčno povedal, da ni nobenega upanja. Če prav ne umrje Pečar, ostane vendar celo življenje po kapi mrtvouden siromak. Bili so prav kratkobesedni. Vse je tlačila neka morka, neka pobitost. Prevzelo je najbolj Hugona. Iz duše mu ni šel obupni obraz Julke; smilila se mu je sirota, smilila tako, kakor niče doslej na svetu. In prav to veliko sočutje, katero mu je ranilo sree, da je krvavelo kakor Julkina, prav to mu je bil nauenkrat živ dokaz, da Julka nima le kar tako rad, ampak da jo ljubi, ljubi bolj, kot je mislil. Toda ni se hotel spuščati v ljubezensko razmotrivanje in čustvovanje; hotel je biti zvest, zelen list deteljice in zato je moral samega sebe, vojeval zoper sree mosko in odločno.

Molk pri zajutruku je pretrgal Karol, oai marni in stojeni Karol, kateri je tudi v tem slučaju obdržal duševno ravnovesje.

"Praviš, Hugon, da se mu že vrača zavest?" "Da; sedaj spi. Upam, da bo nekaj trenutkov še popolnoma zaveden. In če se ne ponovi napad, lahko živi potem še mesece, leta."

"Ali je naredil oporoko?" "Stari praktikus!" ponagaja mu Dolencec.

"Praktikus gori, praktikus doli, to je potrebno, punktum!" "Saj je itak Julka univerzalna dedinja!"

"Toda, čemu pisarjenje in cenitev ter stroški in pota, če se vse lahko z enim stavkom zapreči! Hugon, glej, da ga na to opozoriš!"

"Prav si dejal, Karol. Storiš bom!" "Ura je odbila osem. Vsi trije so šli na delo. Dolencec in pristav v pisarno, dr. Rus pogledat par bolnikov."

Krog desetih se je Hugon vračal in šel zopet k Pečarju. Pri postelji je sedel dekan, drugega ni bilo v sobi. Rus se je razveselil mirnega očesa bolnikovega. Spoznal je, da mu je docela odleglo in se mu zavest čisto vrnila.

"Bolje je, boljje, gospod doktor!" omeni prav mirno in rahlo dekan.

Pečar je pogledal zdravnika mirno, hvaležno in veselo. "Ali morete kaj govoriti?" "Govorim, pa malo težko", pripomnil je dosti razločno Pečar.

"Gospod doktor, sedaj je naredil oporoko. Rekel sem, boljje je, da se preskrbi prej kakor prepozno. Desnica je toliko gibljiva, da je za silo napisal poslednjo voljo. Tukaj-le je zapечатena." Dekan je pokazal majhen zavitek, katerega je vzel iz miznice priposteljne omarice.

"Tako je prav, gospod Pečar! Na to bi vas bil tudi jaz opozoril. Sedaj ni treba, ker je gospod dekan sam skrben in izkusen."

"Saj bi rad umrl, ko bi Julke — —" Pečarju je priplavala solza v oko. Oblak očetovske skrbi mu je legel na čelo.

Dekan in zdravnik sta molčala. Prvi je izpregovoril dekan. "Oče, ne bojte se! Skrbelo se bo, da dobi dobrega varuha, če bi bila tako božja volja, da se morate ločiti. Sicer je pa Julka pridna, blaga deklica. Bog ji tudi nakloni vrednega varuha za celo življenje. Nič se ne bojte! Poštenosti Bog ne zapusti!"

"Bojim se, da ne bi kdo vzel dekleta zaradi denarja — uh, ta svet je pretkan..." "Oče, ne vznemirjajte se! Škodovalo bi vam. Saj so še poštene mladeniči."

"Ko bi bil tak ženin, kot ste vi, Hugon, potem bi jaz lahko umrl." Pečar je nazval zdravnika po krstnem imenu. Govoril je to tako mehko, da je Hugon zardel in ni vedel odgovora. Sree mu je toliko razburjeno.

gonov. Zato je tehtno pripomnil: "Saj to ni mogoče!" Pečar je vprašal pogledal Hugona, kateri ni mogel prenesti tega pogleda. Povesil je oko in ves nekam zmeden prijel za steklenko zdravil na mizici, odprl zamašek, pa zopet postavil zdravila nazaj. "Oče, ker je to vaša želja in gospod zdravnik ne bo imel morda nič zoper to, tedaj je treba samo Julko pokliati in vprašati!" Zdravnik se je ozrl nekako karajoč na dekano; ali vendar je poleg neke navidezne jezice sijala iz očesa zadovoljnost.

"Julko poznam", pripomnil Pečar. Nato se pa obrne proti Hugonu, počeka nekoliko in s slabotnim, jeclajočim glasom zaprosi: "Hugon, ali bi ji hoteli biti varuh za celo življenje?"

V Hugonovi duši je nastala taka zmešnjava, tak vrišč, luč in tema, da se ni mogel več obvladati. Izbuknil je plamen ljubezni orjaško močno. Ali prav tako je žarek gnev od ženstva, gorel sklep, da se ne da nikdar vpreči v tako negotovo in optočeno zakonsko srečo. Bog ve, kdo bi bil zmagal, da ni podpril ljubezni tudi mili čnt usmiljenja do umirajočega očeta, ki zapušča dete brez varuha, nepokvarjen evet v vrtu brez ograje, sinarnice brez vode. V Hugonu je zmagnala ljubezen, zmagnalo sočutje. Nagnil se je nad posteljo, poljubil na čelo Pečarja, prijel ga za roko in vznemirjen vendar odločno rekel: "Hočem!"

Kakor bi potegnil veter in odpihnil z neba temen oblak, tako je zbrisal Hugonov poljub s čela nemirnemu seneo skrbi Pečarju.

"Julko pokličite!" želel je mirno Pečar.

Dekan je šel po deklico. "Glejte, Julka, božja pota so neznana. Morda Bog kliče očeta k sebi. Oče vas iskreno ljubi in se boje, da ne bi bili brez varuha. Prosil so gospoda zdravnika in ta jim je obljubil, da hoče biti vam varuh celo življenje." Počasi in s preudarkom je gospod dekan izgovoril zadnji dve besedi.

Julka je v trenutku pogledala Hugona, v blede lica ji je šinila kri, in kakor bi jo bilo sram, oklenila se je bolnega očeta in vzdihovala: "Moj oče, moj dobri oče!" Molk je zavladal za trenutok. Prizor je bil tako gniljiv, da je celo sivolasi dekan začutil nekaj kakor solzo, ki mu je silila v oko. Z veliko ruto si je obrisal čelo in lice, kot bi mu bilo vroče.

Hugon je rahlo prijel Julkino roko: "Julka, nikar! To škoduje očetu!" Julka se je dvignila znatno postelje, pogledala zdravnika, potem se pa naslonila ob njegovo stran, kot se nasloni sladka trta ob kolec, kot se ovije bršljin jake smreke. Nič je ni Hugon vprašal, nič mu ni ona rekla; ali ta pogled, to dejanje, to je veljalo nad sto obetov, nad sto praznih besedi.

"Blagoslov, blagoslov", je šepetal s težko sapo bolnik. Dekan namigne dvojici, naj poklekmeta. Sam je pa sklenil roki kakor za molitev.

Pečar zbere vso moč, dvigne desnico, katera mu kmalu opesča, in z zadnjo močjo zajeca: "Bodita srečna! Bog vaju blagoslovi! Z Bogom!"

Dasi je bil Hugon razburjen, pretresen, spoznal je vendar po tresočem glasu, po jecanju, da je Pečarju slabeje. Vstal je in dvignil Julko, katera je komaj vedela vsled grozne nesreče, pa prav tako neizmerno sreče za njeno sree, kaj se godi krog nje.

"Nov napad", je pošepetal Hugon dekanu.

Pečarja je začelo stresati po udih, drsel je na plazmah, roke so omahnile kakor mrtve, sapa je bila počasna in težka, v grlu zadušena, zenica v očesu se je zoževala, pogled je mrl.

Dekan je prižgal svečo, poklical družino, da je molila. Še en treslaj, še en vzdih — dekan je molil: Proficiscere anima christiana! — Pojdi duša krščanska! — Šla je v večnost. — Pečar je bil mrtev.

(Konec prihodnjič).

KADAR GRE ZA OBSTOJ NARODA, NINOBENA ŽETEV PREVELIKA!

Stari zdravnik Mullin, specialist moških bolezni zadnjih 35 let.

Ni vprašani kaj vam pomaga — zdravniške potrebnosti. Povejte ostanje zdravnikovo svoje bolezni. Ni vprašani kaj je, za bo vas vedno in sili in zdravilno. Nika ne bo — najboljši zdravnik vseh bolezni, ki jih prizadenejo moški. 408 Fourth Ave., Philadelphia, Pa.

Stari zdravnik Mullin, specialist moških bolezni zadnjih 35 let.

Ni vprašani kaj vam pomaga — zdravniške potrebnosti. Povejte ostanje zdravnikovo svoje bolezni. Ni vprašani kaj je, za bo vas vedno in sili in zdravilno. Nika ne bo — najboljši zdravnik vseh bolezni, ki jih prizadenejo moški. 408 Fourth Ave., Philadelphia, Pa.

Stari zdravnik Mullin, specialist moških bolezni zadnjih 35 let.

Iz Rusije.

Rusi dobivajo čevlje iz Japonske in Amerike. — Načrti za gradnjo železnice. — Pomanjkanje strojev.

ZENSKE DELAVKE. Tudi v Rusiji imajo kartni sistem. Organizacija, ki bo seznanjevala Rusijo z drugimi deželami.

Cene čevljev. Iz Vladivotoka se poroča, da so cene čevljev, bodisi usnatih, bodisi kavčunkastih vedno nižje. To se pripisuje temu, ker je zadnje čase prišlo veliko tega blaga iz Japonske. Pričakuje se tudi, da bo veliko čevljev prišlo iz Amerike, nakar bodo cene še nižje.

Prometno ministrstvo. Prometno ministrstvo v Petrogradu je imenovalo posebno komisijo, ki bo imela nalogo izvršiti načrt za izpeljavo raznih železnic, s katerih gradnjo se bo pričelo v kratkem.

Iz poročil prometnega ministrstva je razvidno, da se namerava napraviti 40,000 vrst železniških prog, in sicer v teku prihodnjih petih let.

Pričakuje se, da bo večina teh prog v zvezah s kraji, kjer je največ premogovnih, zlatih in drugih rudnikov, dalje petrolejskih in drugih vrelcev in s Sibirijo, kjer je zlasti veliko lesa.

Z ozirom na to, da se vlada zaveda, da je glavna potreba premog, se domneva, da bo prva voja železnica stekla iz Doneca, kjer so velikanski zakladi premoga.

Pomanjkanje poljedelških strojev. Gubernija Harkovska naznanja, da se je sprevidelo, da zelo pomanjkuje poljedeljskih strojev. — Zlasti jih primanjkuje za oranje, kakor tudi za očiščevanje zemlje.

Poljedelška višja šola za ženske. V mestu Novočerkasku bo to jesen odprta višja poljedeljska šola za ženske. Ena tretina denarja, katerega se bo pri tem rabila, je prispevala vlada, drugo bodo pa dale lokalne ljudske organizacije.

Trgovina. Glasom števil, ki so jih sestavili ruski kabinetni ministri, je znala ruska trgovina v prvih treh mesecih 1916 z drugimi deželami kot sledi: importiralo se je blaga za \$356.253.000 rubljev, medtem ko se ga je pa eksportiralo samo za \$66.918.000 rubljev.

Vendar opaziti je, da je vedno več eksportov, kajti v istem času 1915 je bilo za \$10,000,000 manj izvoza.

Kartni sistem. Mestni odbor za hrano v mestu Kazanu je sklenil upeljati kartni sistem za vso hrano, s pomočjo katerega se bo mogla pravično razdeljevati hrano med vse pebivalstvo.

Važna organizacija. V Petrogradu se je ustanovilo neko rganizacijo, katere naloga bo napraviti "druževna sardstva med Rusijo in drugimi narodi". Metoda te organizacije je ustanoviti v vseh delih drugih dežel podružnice, ali bolje rečeno: nekake klube, v katerih se bo študiralo in razširjalo rusko znanost, literaturo, umetnost itd. po drugih deželah; in znanost, umetnost, literaturo itd. drugih dežel po Rusiji.

Pričelo se bo izdajati nek magazin, ki bo tiskan v večjih jezikih.

Izkoriščevalci. Lastniki majhnih parnikov, ki plovejo med raznimi mesti, ki leže ob Volgi, po reki, so postali zadnje čase največji izkoriščevalci, in sicer s tem, da povišujejo prevozne cene. V nekaterih slučajih se mora 140 odstotkov več plačati kot se je moralo dozdaj. Naprimer, včasih se je lahko najelo ladjico za 48 rubljev na dan, zdaj stane že 105 rubljev ali še več.

Nek lastnik takega parnika, ki je bil zgrajen leta 1913 za 10,000 rubljev, računa zdaj za celoletno najemnino 11,000 rubljev.

Ženske na železnicah. Administracija Nikolajevske železnice, ki teče med Petrogradom in Moskvo, je naznanila, da ima zaposlenih 438 žensk, od katerih jih 221 opravlja navadna težka dela, 69 jih čisti, okoli 70 je pa sprevidnic.

Prisiljna izobrazba. Ministrstvo za informiranje javnosti namerava pri prihodnjem zasedanju dume predložiti predlogo, da bi se upeljalo splošno prisiljno izobraževanje v celi Rusiji. Zanj

mivo je to, da zastopniki duhovniških krogov temu deloma nasprotujejo. Zahtevajo namreč, da bi se del tistega denarja, katerega se namerava dati za tako prisiljno izobraževanje, dalo v roke cerkvenim oblastim, ki bi potem tako lahko držale svoje šole.

Važno za priseljence! Državni delavski department Združenih držav je odprl svoj urad na 240 E. 79. St., med 2. in 3. Ave. v New Yorku. Urad je odprt vsak dan od osmih dopoldne do osmih večer, ob nedeljah in praznikih pa od desete ure dopoldne pa do popoldne.

Namen tega urada je, nuditi naseljencom nasvet, ponk in pomoč, in sicer vse brezplačno. Ta urad je obenem tudi posredovalnica za delo in deluje spoznavno in v zvezi z delavskim departmentom Združenih držav.

Za storjene usluge ni treba plačevati nikakih pristojbin. Pišite ali pa pridite osebno!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH, kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravoveljavne potrdila valed česar ga rojakom najtopleje priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda".

HARMONIKE. bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a dolo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsako pošlje, ker sem še nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vsamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakorino kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL, Cleveland, Ohio. 1817 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Dr. Kitcherjev PAIN-EXPELLER. Za revmatične bolečine, okorelost in neugodnost sklepov in mišic. Pristni pribaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odložite vse zavojce, ki niso zapечатeni s Anchor varstveno znamko. — 25 in 50 centov v lekarnah ali ne ravnost od

F. AD. RICHTER & CO. 74-98 Washington St. New York, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško, ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ostrih na roko.

Velika zaloga vina in žganja. MARIJA GRILL. Prodaja belo vino po 70c. gallon. Črno vino po 50c. Dvojni 4 gallone za \$11.00. Brinjevec 12 steklenic za \$12.00. 4 gallone (sodček) za \$16.00. Za obilno naročbo se priporoča Marija Grill, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA. VSAKOVRSNE-TISKOVINE. IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE. UNIJSKO ORGANIZIRA. POSEBNOST 80: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠILJITE NA: Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika vojna mapa vojskujočih se evropskih držav, Velikost je 21 pri 28 palcih. CENA 15 CENTOV. Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50. VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA \$1.50. ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRESKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijjskih posestev vseh velesil. Obsega 11 raznih zemljevidov. CENA SAMO 25 CENTOV. Naročila in denar pošljite na: Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

KAKI IZBORNI LINIMENT. Severa's Gothard Oil. (Severovo Gothardsko Olje) je taki liniment ter se že rabi preteklih 35 let. Izkazal je svojo vrednost pri zdravljenju. REVMATIZMA, NEVRALGIJE, IZVINJENJ, OTOLKLJAJEV, OTEKLIN, OTEKLIH ŽLEZ, OKORELIH KOLEPOV IN MIŠIC, KRČEV, BOLEČIN IN BOLESTI. Cena 25 in 50 centov. Čistite sledeče pismo: "Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo zelo uspešno. Moja žena je imela hude bolečine v nogah telesa po rabiženju Severovega Gothardskega Olja so bolečine postale manj hude in ko je porabila pol steklenice, so bolečine popolnoma izginile." John Nikulastik, Eld. No. 1, Box 96, Iron Mountain, Mich. Kupite Severovo Pripravke v lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas. Zavržite nadomestive. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA. VSAKOVRSNE-TISKOVINE. IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE. UNIJSKO ORGANIZIRA. POSEBNOST 80: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠILJITE NA: Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika vojna mapa vojskujočih se evropskih držav, Velikost je 21 pri 28 palcih. CENA 15 CENTOV. Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50. VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA \$1.50. ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRESKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijjskih posestev vseh velesil. Obsega 11 raznih zemljevidov. CENA SAMO 25 CENTOV. Naročila in denar pošljite na: Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

